

18.4.2017

2.

Laki

korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain (1265/2006) 6 §:n 5 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 649/2016, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Voimassa oleva laki</i>
6 §	6 §
<p>Korkein hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös yhden jäsenen kokoonpanossa käsittelemään ja ratkaisemaan, jollei ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun monijäsenisen kokoonpanon käyttämistä:</p>	<p>Korkein hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös yhden jäsenen kokoonpanossa käsittelemään ja ratkaisemaan, jollei ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun monijäsenisen kokoonpanon käyttämistä:</p>
<p>3) tutkimatta jättämisen hallintolainkäyttölain (586/1996) 64 a §:ssä tarkoitetussa asiassa, jos korkein hallinto-oikeus on jo antanut päätöksen asianosaisen samaa asiaa koskevaan <i>kanteluun tai</i> purkuhakemukseen, ja tällaiseen asiaan liittyvän vaatimuksen.</p>	<p>3) tutkimatta jättämisen <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 13 luvun 6 §:n</i> tarkoitetussa asiassa, jos korkein hallinto-oikeus on jo antanut päätöksen asianosaisen samaa asiaa koskevaan purkuhakemukseen, ja tällaiseen asiaan liittyvän vaatimuksen.</p>
	<p>————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

6 §. Pykälän 5 momentin 3 kohdan viittaus hallintolainkäyttölain 64 a §:ään muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Purkuhakemuksesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun 6 §:ssä, joka vastaisi asiallisesti voimassa olevassa pykälässä mainittua hallintolainkäyttölain säännöstä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ei kuitenkaan säädettäisi enää kantelusta ylimääräisenä muutoksenhakekeinona.

Laki

hallinto-oikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hallinto-oikeuslain (430/1999) 21 ja 22 §,

sellaisina kuin ne ovat, 21 § laissa 648/2016 ja 22 § laissa 382/2007, sekä

muutetaan 12 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 3 momentti laissa 675/2006 ja

12 §:n 4 momentti laissa 382/2007, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>12 § <i>Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuus</i></p>	<p>12 § <i>Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuus</i></p>
<p>Jos valitus tai muussa hallintolainkäyttöasiassa esitetyt vaatimukset on peruutettu kokonaan, yksi lainoppinut jäsen voi tehdä siitä johtuvan ratkaisun. Yksi lainoppinut jäsen voi ratkaista myös asian, jossa on kysymys siitä, onko valitus tai muu hallintolainkäyttöasia pantu vireille määräajassa, sekä päättää siitä, onko hallinto-oikeus toimivaltainen käsittelemään siellä vireille pannun asian. Yksi lainoppinut jäsen voi päättää hallintolainkäyttölain 32 §:ssä tai muussa laissa tarkoitetun täytäntöönpanoa koskevan määräyksen antamisesta. Yksi lainoppinut jäsen voi päättää, että asiassa toimitetaan suullinen käsittely tai katselmus, ja tehdä niiden toimittamiseen liittyvät ratkaisut sekä päättää myös muista asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä. Yksi lainoppinut jäsen voi myös hylätä suullisen käsittelyn tai katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen.</p>	<p>Jos valitus tai muussa hallintolainkäyttöasiassa esitetyt vaatimukset on peruutettu kokonaan, yksi lainoppinut jäsen voi tehdä siitä johtuvan ratkaisun. Yksi lainoppinut jäsen voi ratkaista myös asian, jossa on kysymys siitä, onko valitus tai muu hallintolainkäyttöasia pantu vireille määräajassa, sekä päättää siitä, onko hallinto-oikeus toimivaltainen käsittelemään siellä vireille pannun asian. Yksi lainoppinut jäsen voi päättää <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvussa</i> tai muussa laissa tarkoitetun täytäntöönpanoa koskevan <i>tai muun väliaikaisen</i> määräyksen antamisesta. Yksi lainoppinut jäsen voi päättää, että asiassa toimitetaan <i>suullinen valmistelu</i>, suullinen käsittely, katselmus <i>tai tarkastus</i>, ja tehdä niiden toimittamiseen liittyvät ratkaisut sekä päättää myös muista asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä. Yksi lainoppinut jäsen voi myös hylätä suullisen käsittelyn, <i>suullisen valmistelun</i>, katselmuksen <i>tai tarkastuksen</i> toimittamista koskevan vaatimuksen. <i>Yksi lainoppinut jäsen tai esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen.</i></p>
<p>Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuudesta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta hallinto-oikeudessa, säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007).</p>	<p>Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuudesta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta hallinto-oikeudessa, säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007). <i>Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuudesta asiassa, joka koskee tuomarin esteellisyyttä, säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i></p>

	<p><i>1 luvun 5 §:ssä.</i></p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
--	--

12 §. Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuus. Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 32 §:ään muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä ja siihen lisättäisiin maininta muista väliaikaisista määräyksistä. Täytäntöönpanomääräyksestä ja muista väliaikaisista määräyksistä säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvussa. Yksi lainoppinut jäsen voisi päättää täytäntöönpanomääräyksen ja muun väliaikaisen määräyksen antamisesta.

Voimassa olevan lain mukaan turvaamismääräyksiä voi antaa kärjäoikeus tai markkinaoikeus yhden tuomarin kokoonpanossa siten kuin oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa säädetään. Kärjäoikeuden toimivalta rajattaisiin oikeudenkäymiskaareen tehtävällä lainmuutoksella koskemaan vain sen toimivaltaan kuuluvia asioita, ja hallintolainkäyttöasioina käsiteltäviä asioita koskevat väliaikaiset määräykset annettaisiin vastedes hallintotuomioistuimissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 15 §:ssä säädettäisiin tarkastuksesta ja 13 §:ssä suullisesta valmistelusta. Hallinto-oikeuslakiin lisättäisiin säännökset tuomioistuimen päätösvaltaisuudesta päätettäessä tarkastuksen tekemisestä ja suullisen valmistelun järjestämisestä. Päätöksen voisi tehdä ratkaisukokoonpanon puheenjohtaja tai muu lainoppinut jäsen.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 1 luvun 5 §:ää, jossa säädettäisiin toimivaltaisesta kokoonpanosta tuomarin esteellisyyttä koskevassa asiassa.

21 §. Hallinto-oikeuden oikeus saada viranomaisilta tietoja ja virka-apua. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Hallinto-oikeuden tiedonsaantioikeudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 16 §:ssä.

22 §. Oikeudenkäynnin julkisuus. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Viittaus oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annettuun lakiin (381/2007) olisi tarpeeton, koska kyseinen laki tulee sovellettavaksi hallinto-oikeuksissa muutoinkin.

4.

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 7 luvun 1 ja 2 § sekä 3 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat laissa 707/2007, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">7 luku Turvaamistoimista 1 §</p>	<p style="text-align: center;">7 luku Turvaamistoimista 1 §</p>
<p>Jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on saaminen, joka voidaan määrätä maksettavaksi ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli kätkee, hävittää tai luovuttaa omaisuuttaan taikka menettelee muulla hakijan saamista vaarantavalla tavalla, tuomioistuimien voi määrätä pantavaksi vastapuolen irtainta tai kiinteätä omaisuutta takavarikkoon niin paljon, että saaminen tulee turvatuksi.</p>	<p>Jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on saaminen, joka voidaan määrätä maksettavaksi ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 §:n 1 – 4 kohdassa tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli kätkee, hävittää tai luovuttaa omaisuuttaan taikka menettelee muulla hakijan saamista vaarantavalla tavalla, tuomioistuimien voi määrätä pantavaksi vastapuolen irtainta tai kiinteätä omaisuutta takavarikkoon niin paljon, että saaminen tulee turvatuksi.</p>
<p style="text-align: center;">2 §</p>	<p style="text-align: center;">2 §</p>
<p>Vastapuolen hallussa oleva esine tai muu tietty omaisuus voidaan määrätä takavarikkoon myös silloin, kun hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on sanottuun esineeseen tai omaisuuteen parempi oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli kätkee, hävittää tai luovuttaa sanotun esineen tai omaisuuden taikka menettelee muulla hakijan oikeutta vaarantavalla tavalla.</p>	<p>Vastapuolen hallussa oleva esine tai muu tietty omaisuus voidaan määrätä takavarikkoon myös silloin, kun hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on sanottuun esineeseen tai omaisuuteen parempi oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:n 1- 4 kohdassa tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli kätkee, hävittää tai luovuttaa sanotun esineen tai omaisuuden taikka menettelee muulla hakijan oikeutta vaarantavalla tavalla.</p>
<p style="text-align: center;">3 §</p>	<p style="text-align: center;">3 §</p>
<p>Jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vastapuolta vastaan muu kuin 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli tekemällä jotakin, ryhtymällä johonkin tai laiminlyömällä jotakin tai jollakin muulla tavoin</p>	<p>Jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vastapuolta vastaan muu kuin 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:n 1 – 4 kohdassa tarkoitetulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli tekemällä jotakin, ryhtymällä johonkin tai laiminlyömällä jotakin tai jollakin</p>

<p>estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä, tuomioistuim voi:</p> <p>1) sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin;</p> <p>2) määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin;</p> <p>3) oikeuttaa hakijan tekemään tai teettämään jotakin;</p> <p>4) määrätä vastapuolen omaisuutta pantavaksi toimitsijan haltuun ja hoitoon; tai</p> <p>5) määrätä jostakin muusta toimenpiteestä, joka on tarpeen hakijan oikeuden turvaamiseksi.</p> <p>-----</p>	<p>muulla tavoin estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä, tuomioistuim voi:</p> <p>1) sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin;</p> <p>2) määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin;</p> <p>3) oikeuttaa hakijan tekemään tai teettämään jotakin;</p> <p>4) määrätä vastapuolen omaisuutta pantavaksi toimitsijan haltuun ja hoitoon; tai</p> <p>5) määrätä jostakin muusta toimenpiteestä, joka on tarpeen hakijan oikeuden turvaamiseksi.</p> <p>-----</p>
---	---

1–3 §. Ehdotettu muutos poistaisi yleisiltä tuomioistuimilta toimivallan antaa turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa. Väliaikaisen oikeussuojan antamisesta hallintolainkäyttöasioissa säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (xx/xxx) 14 luvussa. Toimivallan siirtäminen yleisiltä tuomioistuimilta hallintotuomioistuimille selkeyttäisi lainkäytön järjestelmää vastaamaan hallintolainkäyttöön ja yleiseen lainkäyttöön perustuvaa jakoa. Lainkäytön järjestelmän kannalta olisi johdonmukaista, että oikeusturvan toteuttaminen hallintolainkäyttöasioissa kuuluisi kaikilta osin hallintotuomioistuimen toimivaltaan.

Käräjäoikeudet ovat voimassa olevan oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 1 – 3 §:n nojalla toimivaltaisia antamaan turvaamismääräyksiä asioissa, joissa voidaan antaa ulosottoperusteinen ratkaisu. Ulosottoperusteiden luettelosta säädetään ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 §:ssä. Ulosottoperusteita ovat muun muassa hallintotuomioistuimen päätös ja muun viranomaisen päätös hallintolainkäyttöasiassa (5 kohta) sekä valtioneuvoston, ministeriön, valtion keskushallintoon kuuluvan viraston ja aluehallintoviraston päätös sekä muu hallintopäätös, jos sen täytäntöönpanosta tämän lain mukaisessa järjestyksessä säädetään muussa laissa (6 kohta). Rajaamalla käräjäoikeuden toimivalta koskemaan ainoastaan ulosottokaaren 2 luvun 2 §:n 1 – 4 kohdissa tarkoitettuja ratkaisuja, yleiset tuomioistuimet eivät voisi enää antaa turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa. Ehdotettujen muutosten jälkeen väliaikaisen oikeusturvan toteuttaminen hallintolainkäyttöasioissa kuuluisi yksiselitteisesti ja kaikilta osin hallintotuomioistuinten toimivaltaan.

Ehdotus ei vaikuttaisi oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 4 §:ssä säädettyyn markkinaoikeuden toimivaltaan antaa turvaamismääräyksiä, sillä markkinaoikeus ei nykyisinkään anna turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa.

Laki

ulosottokaaren 2 luvun 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 21 § seuraavasti:

<p><i>Voimassa oleva laki</i></p> <p style="text-align: center;"><i>2 luku</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Ulosottoperusteet</i></p> <p style="text-align: center;"><i>21 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Hallintolainkäyttöpäätös ja hallintopäätös</i></p> <p>Lainvoimaa vailla oleva 2 §:n 1 momentin 5 tai 6 kohdassa tarkoitettu hallintolainkäyttöpäätös tai hallintopäätös, jossa on asetettu maksuvelvoite, saadaan panna täytäntöön noudattaen, mitä 5 §:ssä säädetään. Jos päätöksessä on asetettu muu velvoite, päätös saadaan panna täytäntöön vasta, kun se on tullut lainvoimaiseksi. Jos kuitenkin päätöksessä on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 2 momentin nojalla määrätty, että päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, noudatetaan soveltuvin osin, mitä tämän luvun 6–8 §:ssä säädetään. Jos muussa laissa on lainvoimaisuutta koskeva eri säännös määrätynlaisessa asiassa annetun hallintolainkäyttö- tai hallintopäätöksen täytäntöönpanosta, on sitä noudatettava.</p> <p>Keskeytysmääräyksen ja muun vastaavan täytäntöönpanoa koskevan määräyksen antamisesta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain 32 ja 66 §:ssä säädetään. Jos hallintopäätös tai hallintolainkäyttöpäätös kumotaan tai sitä muutetaan, on voimassa, mitä tämän luvun 15–17 §:ssä säädetään.</p>	<p><i>Ehdotus</i></p> <p style="text-align: center;"><i>2 luku</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Ulosottoperusteet</i></p> <p style="text-align: center;"><i>21 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Hallintolainkäyttöpäätös ja hallintopäätös</i></p> <p>Lainvoimaa vailla oleva 2 §:n 1 momentin 5 tai 6 kohdassa tarkoitettu hallintolainkäyttöpäätös tai hallintopäätös, jossa on asetettu maksuvelvoite, saadaan panna täytäntöön noudattaen, mitä 5 §:ssä säädetään. Jos päätöksessä on asetettu muu velvoite, päätös saadaan panna täytäntöön vasta, kun se on tullut lainvoimaiseksi. Jos kuitenkin päätöksessä on <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 14 luvun 1 §:n 2 momentin</i> nojalla määrätty, että päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, noudatetaan soveltuvin osin, mitä tämän luvun 6–8 §:ssä säädetään. Jos muussa laissa on lainvoimaisuutta koskeva eri säännös määrätynlaisessa asiassa annetun hallintolainkäyttö- tai hallintopäätöksen täytäntöönpanosta, on sitä noudatettava.</p> <p>Keskeytysmääräyksen ja muun vastaavan täytäntöönpanoa koskevan määräyksen antamisesta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 2 ja 3 §:ssä</i> säädetään. Jos hallintopäätös tai hallintolainkäyttöpäätös kumotaan tai sitä muutetaan, on voimassa, mitä tämän luvun 15–17 §:ssä säädetään.</p>
---	---

	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
--	---

21 §. *Hallintolainkäyttöpäätös ja hallintopäätös.* Pykälän *1 momentin* viittaus hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momenttiin muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 1 §:n 2 momenttia. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta sitä täsmennettäisiin nykyisestä.

Keskeytysmääräyksen ja muun vastaavan täytäntöönpanoa koskevan määräyksen antamisen osalta *2 momentissa* viitataan hallintolainkäyttölain 32 ja 66 §:ään. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 2 ja 3 §:ä, jotka vastaisivat pääosin mainittuja hallintolainkäyttölain säännöksiä. Uusissa säännöksissä mahdollistettaisiin myös muun väliaikaisen määräyksen antaminen ja säännöksiä täsmennettäisiin nykyisestä.

Laki

oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain (677/2016) 14 §,

muutetaan lain 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 14 §, 19 §:n 1 momentti ja 20 §:n 1 ja 2 momentti, sekä

lisätään lakiin uusi 1 a § seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>1 luku</i> <i>Yleiset säännökset</i> <i>1 §</i> <i>Soveltamisala</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>1 luku</i> <i>Yleiset säännökset</i> <i>1 §</i> <i>Soveltamisala</i></p>
<p>Asian käsittelyssä vakuutusosoikeudessa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä.</p>	<p>Asian käsittelyssä vakuutusosoikeudessa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (/)</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p>
	<p style="text-align: center;"><i>1 a §</i> <i>Vakuutusosoikeuden päätöksen valituskelpoisuus</i></p> <p>Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei laissa erikseen toisin säädetä.</p>
<p style="text-align: center;"><i>2 luku</i> <i>Päätösvaltaisuus</i> <i>5 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Vakuutusosoikeuden päätösvaltaisuus yksijäsenisenä</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>2 luku</i> <i>Päätösvaltaisuus</i> <i>5 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Vakuutusosoikeuden päätösvaltaisuus yksijäsenisenä</i></p>
<p>Vakuutusosoikeus on päätösvaltainen yksijäsenisenä, jollei asiassa ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä kolmi- tai viisijäsenisen kokoonpanon käyttämistä ja ratkaistavana on asia, jossa on kysymys:</p>	<p>Vakuutusosoikeus on päätösvaltainen yksijäsenisenä, jollei asiassa ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä kolmi- tai viisijäsenisen kokoonpanon käyttämistä ja ratkaistavana on asia, jossa on kysymys:</p>
<p>1) vakuutusosoikeudessa vireille tulleen ja sen toimivaltaan kuulumattoman asian jättämisestä tutkimatta;</p>	<p>1) vakuutusosoikeudessa vireille tulleen ja sen toimivaltaan kuulumattoman asian jättämisestä tutkimatta;</p>
<p>2) muutoksenhakuajan jälkeen tulleen asian</p>	<p>2) muutoksenhakuajan jälkeen tulleen asian</p>

<p>jättämisestä tutkimatta;</p> <p>3) uuden selvityksen johdosta etuuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;</p> <p>4) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta;</p> <p>5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta;</p> <p>6) asiasta, jossa valitus, hakemus tai asiassa esitetyt vaatimukset on peruutettu kokonaisuudessaan, ja tällaiseen asiaan liittyvästä vaatimuksesta.</p> <p style="text-align: center;"><i>4 luku</i> <i>Ylimääräinen muutoksenhaku</i> <i>19 §</i> <i>Päätöksen poistaminen</i></p> <p>Vakuutusosoikeus voi poistaa lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen säädetään. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Menettelystä päätöksen poistamisessa sovelletaan muuten, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään valituksesta.</p>	<p>jättämisestä tutkimatta;</p> <p>3) uuden selvityksen johdosta etuuslaitokselle kokonaisuudessaan palautettavasta tai siirrettävästä asiasta;</p> <p>4) ulosmittausta koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta;</p> <p>5) täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta asiasta ja siihen liittyvästä vaatimuksesta <i>tai muuta väliaikaista määräystä koskevasta asiasta</i>;</p> <p>6) asiasta, jossa valitus, hakemus tai asiassa esitetyt vaatimukset on peruutettu kokonaisuudessaan, ja tällaiseen asiaan liittyvästä vaatimuksesta.</p> <p style="text-align: center;"><i>4 luku</i> <i>Ylimääräinen muutoksenhaku</i> <i>19 §</i> <i>Päätöksen poistaminen</i></p> <p>Vakuutusosoikeus voi poistaa lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen säädetään. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. <i>Menettelyyn</i> päätöksen poistamisessa sovelletaan muuten, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään valituksesta.</p>
<p style="text-align: center;"><i>20 §</i> <i>Päätöksen purkaminen</i></p> <p>Korkein hallinto-oikeus voi purkaa vakuutusosoikeuden päätöksen, jos asian käsittelyssä vakuutusosoikeudessa on tapahtunut menettelyvirhe, joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Päätöksen purkamiseen sovelletaan tällöin muutoin, mitä päätöksen purkamisesta säädetään hallintolainkäyttölaissa.</p>	<p style="text-align: center;"><i>20 §</i> <i>Päätöksen purkaminen</i></p> <p>Korkein hallinto-oikeus voi purkaa vakuutusosoikeuden päätöksen, jos asian käsittelyssä vakuutusosoikeudessa on tapahtunut menettelyvirhe, joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Päätöksen purkamiseen sovelletaan tällöin muutoin, mitä <i>siitä</i> säädetään <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i>.</p>

<p>Muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa vakuutusosoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>	<p>Muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa vakuutusosoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun</i> säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p style="text-align: center;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---	---

1 §. Soveltamisala. Ehdotuksen mukaan hallintolainkäyttölaki kumotaan lailla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Pykälän *2 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

1 a §. Vakuutusosoikeuden päätöksen valituskelpoisuus. Pykälä olisi uusi. Vakuutusosoikeus on ylin tuomioistuinaste toimeentuloturva-asioissa. Etuuksia myöntävien laitosten ja yhtiöiden antamiin päätöksiin haetaan yleensä muutosta kyseessä olevia asioita käsittelevältä muutoksenhakulautakunnalta ja muutoksenhakulautakuntien antamiin päätöksiin haetaan muutosta vakuutusosoikeudelta. Säännöksellä ei muutettaisi voimassa olevaa käytäntöä, vaan säännös selkeyttäisi nykytilaa.

Eräissä tapaturmavakuutuslainsäädäntöön perustuvaa korvausta koskevilla asioilla on kuitenkin mahdollisuus hakea valituslupaa korkeimmalta oikeudelta. Näin ollen säännöksessä olisi mainittava siitä, että valittamisesta vakuutusosoikeuden päätökseen voidaan säätää erikseen muussa laissa.

19 §. Päätöksen poistaminen. Pykälän *1 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

20 §. Päätöksen purkaminen. Pykälän *1 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Pykälän *2 momentissa* oleva poissulkeva viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 2 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 luvun 5 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 ja 16 § sekä 6 luvun 7 §:n 4 momentti ja 7 luvun 2 §:n 3 momentti, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>2 luku</i> <i>Kilpailu- ja valvonta-asioiden käsittely</i> <i>1 §</i> <i>Kilpailu- ja valvonta-asioiden käsittely</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>2 luku</i> <i>Kilpailu- ja valvonta-asioiden käsittely</i> <i>1 §</i> <i>Kilpailu- ja valvonta-asioiden käsittely</i></p>
<p>Muutoin siltä osin kuin 1 luvun 2 §:ssä mainituissa laeissa ei toisin säädetä, kilpailu- ja valvonta-asiat käsitellään markkinaoikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p>	<p>Muutoin siltä osin kuin 1 luvun 2 §:ssä mainituissa laeissa ei toisin säädetä, kilpailu- ja valvonta-asiat käsitellään markkinaoikeudessa siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> (/) säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>3 luku</i> <i>Hankinta-asioiden käsittely</i> <i>1 §</i> <i>Hankinta-asioiden käsittely</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>3 luku</i> <i>Hankinta-asioiden käsittely</i> <i>1 §</i> <i>Hankinta-asioiden käsittely</i></p>
<p>Muutoin siltä osin kuin 1 luvun 3 §:ssä mainituissa laeissa ei toisin säädetä, hankinta-asiat käsitellään markkinaoikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Muutoin siltä osin kuin 1 luvun 3 §:ssä mainituissa laeissa ei toisin säädetä, hankinta-asiat käsitellään markkinaoikeudessa siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>4 luku</i> <i>Teollis- ja tekijänoikeudellisten asioiden käsittely</i> <i>5 §</i> <i>Valituksen täydentäminen</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>4 luku</i> <i>Teollis- ja tekijänoikeudellisten asioiden käsittely</i> <i>5 §</i> <i>Valituksen täydentäminen</i></p>
<p>Puutteellisen valituksen täydentämiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 28 §:ssä säädetään.</p>	<p>Puutteellisen valituksen täydentämiseen sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 6 §:ssä</i> säädetään.</p>

<p style="text-align: center;">7 § <i>Vastauksen sisältö</i></p> <hr/> <p>Vastauskirjelmässä ilmoitettaviin tietoihin ja sen allekirjoittamiseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 24 §:ssä säädetään. Vastauskirjelmään on liitettävä ne asiakirjat, joihin vastauksen antaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu rekisteriviranomaiselle.</p>	<p style="text-align: center;">7 § <i>Vastauksen sisältö</i></p> <hr/> <p>Vastauskirjelmässä ilmoitettaviin tietoihin sovelletaan lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 3 luvun 5 §:ssä</i> säädetään. Vastauskirjelmään on liitettävä ne asiakirjat, joihin vastauksen antaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu rekisteriviranomaiselle.</p>
<p style="text-align: center;">11 § <i>Asian käsittely valmisteluistunnossa</i></p> <hr/> <p>Kutsun tiedonantoon ja valmisteluistunnon pöytäkirjan pitämiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 43 §:n 3 momentissa ja 45 §:ssä säädetään.</p>	<p style="text-align: center;">11 § <i>Asian käsittely valmisteluistunnossa</i></p> <hr/> <p>Kutsun tiedoksiintoon ja valmisteluistunnon pöytäkirjan pitämiseen sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 13 §:n 3 momentissa, 7 luvun 6 §:ssä sekä 9 luvussa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;">14 § <i>Suullinen käsittely</i></p> <p>Suullisen käsittelyn toimittamiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 37 ja 38 §:ssä säädetään.</p> <p>Asian käsittelyyn suullisessa käsittelyssä sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 39, 40 ja 43–50 §:ssä säädetään. Markkinaoikeus voi kuitenkin asianosaisen tai rekisteriviranomaisen suostumuksella antaa todistajan ja asiantuntijan sekä muun todistelutarkoituksessa kuultavan henkilön kutsumisen suulliseen käsittelyyn asianomaisen oikeudenkäynnin osapuolen tehtäväksi, jos markkinaoikeus katsoo siihen olevan perusteltua aihetta.</p>	<p style="text-align: center;">14 § <i>Suullinen käsittely</i></p> <p>Suullisen käsittelyn toimittamiseen sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 luvussa</i> säädetään.</p> <p>Markkinaoikeus voi asianosaisen tai rekisteriviranomaisen suostumuksella antaa todistajan ja asiantuntijan sekä muun todistelutarkoituksessa kuultavan henkilön kutsumisen suulliseen käsittelyyn asianomaisen oikeudenkäynnin osapuolen tehtäväksi, jos markkinaoikeus katsoo siihen olevan perusteltua aihetta.</p>
<p style="text-align: center;">16 § <i>Hallintolainkäyttölain soveltaminen</i></p> <p>Siltä osin kuin tässä laissa taikka 1 luvun 4 §:n 1 momentin 1 tai 5–14 kohdassa mainitussa laissa ei toisin säädetä, valitusasian käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan, mitä</p>	<p style="text-align: center;">16 § <i>Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen</i></p> <p>Siltä osin kuin tässä laissa taikka 1 luvun 4 §:n 1 momentin 1 tai 5–14 kohdassa mainitussa laissa ei toisin säädetä, valitusasian käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan, mitä</p>

<p>hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;"><i>6 luku</i> <i>Erinäiset säännökset</i> <i>7 §</i> <i>Päätöksen antaminen tai julistaminen</i> <i>hallintolainkäyttöasiassa</i></p> <hr/> <p>Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 55 §:ssä säädetään.</p> <p style="text-align: center;"><i>7 luku</i> <i>Muutoksenhaku markkinaoikeuden ratkaisuun</i> <i>2 §</i> <i>Muutoksenhaku valitusasioissa</i></p> <hr/> <p>Valituksen tekemiseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p><i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>6 luku</i> <i>Erinäiset säännökset</i> <i>7 §</i> <i>Päätöksen antaminen tai julistaminen</i> <i>hallintolainkäyttöasiassa</i></p> <hr/> <p>Päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;"><i>7 luku</i> <i>Muutoksenhaku markkinaoikeuden ratkaisuun</i> <i>2 §</i> <i>Muutoksenhaku valitusasioissa</i></p> <hr/> <p>Valituksen tekemiseen sovelletaan muutoin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä</i> <i>kuuta 20 .</i></p>
---	--

2 luku

1 §. *Kilpailu- ja valvonta-asioiden käsittely.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

3 luku

1 §. *Hankinta-asioiden käsittely.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

4 luku

5 §. *Valituksen täydentäminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 28 §:ään muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa valituksen täydentämisestä säädettäisiin 6 luvun 6 §:ssä.

7 §. *Vastauksen sisältö.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 24 §:ään muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa yhteystietojen ilmoittamisesta ja niin sanotusta prosessiosoitteesta säädettäisiin 3 luvun 5 §:ssä.

Allekirjoittamista ei ole tarpeen mainita säännöksessä erikseen.

11 §. *Asian käsittely valmisteluistunnossa.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Valmisteluistunnon pöytäkirjan pitämisestä säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 13 §:n 3 momentissa, osapuolten kutsumisesta 7 luvun 6 §:ssä ja tiedoksiannosta 9 luvussa.

14 §. *Suullinen käsittely.* Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu lain 7 luku, joka koskee suullista käsittelyä, olisi voimassa olevaa hallintolainkäyttölakia täsmällisempi.

16 §. *Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

6 luku

7 §. *Päätöksen antaminen tai julistaminen hallintolainkäyttöasiassa.* Pykälän 4 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 55 §:ään muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Tiedoksiannosta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa.

7 luku

2 §. *Muutoksenhaku valitusasioissa.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) 2 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 18 §:n 2 momentti, 20 §:n 3 momentti ja 21 § sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentti laissa 800/2015 ja 20 §:n 3 momentti laissa 905/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Voimassa oleva laki</i>
<p style="text-align: center;">2 § <i>Lain soveltamisala</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimella tarkoitetaan tässä laissa korkeinta hallinto-oikeutta, hallinto-oikeutta ja vakuutus-oikeutta. Mitä tässä laissa säädetään hallintotuomioistuimesta, koskee myös markkinaoikeutta ja muutoksenhakuasioita käsittelemään perustettua lautakuntaa silloin, kun asian käsittelyssä sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996).</p>	<p style="text-align: center;">2 § <i>Lain soveltamisala</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimella tarkoitetaan tässä laissa korkeinta hallinto-oikeutta, hallinto-oikeutta ja vakuutus-oikeutta. Mitä tässä laissa säädetään hallintotuomioistuimesta, koskee myös markkinaoikeutta ja muutoksenhakuasioita käsittelemään perustettua lautakuntaa silloin, kun asian käsittelyssä sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i> (/).</p>
<p style="text-align: center;">13 § <i>Yleisön läsnäolon rajoittaminen</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä, jos se on tarpeen todistajan, muun kuultavan tai oikeudenkäynnin osapuolen taikka tällaiseen henkilöön hallintolainkäyttölain 39 b §:n 1 momentissa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön suojaamiseksi henkeen tai terveyteen kohdistuvalta uhalta. Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä myös, jos se on tarpeen tungoksen välttämiseksi tai katselmuksen kohteesta johtuvien syiden vuoksi.</p>	<p style="text-align: center;">13 § <i>Yleisön läsnäolon rajoittaminen</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä, jos se on tarpeen todistajan, muun kuultavan tai oikeudenkäynnin osapuolen taikka tällaiseen henkilöön <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 luvun 12 §:n 1 momentissa</i> tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön suojaamiseksi henkeen tai terveyteen kohdistuvalta uhalta. Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä myös, jos se on tarpeen tungoksen välttämiseksi tai katselmuksen kohteesta johtuvien syiden vuoksi.</p>
<p style="text-align: center;">18 § <i>Oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva ratkaisu</i></p> <hr/> <p>Tiedon tai oikeudenkäyntiasiakirjan antamisesta päätetään kuitenkin hallintolainkäyttölain mukaisessa menettelyssä, jos kyse on tiedon tai</p>	<p style="text-align: center;">18 § <i>Oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva ratkaisu</i></p> <hr/> <p>Tiedon tai oikeudenkäyntiasiakirjan antamisesta päätetään kuitenkin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> mukaisessa</p>

<p>asiakirjan antamisesta oikeudenkäynnin osapuolena olevalle asianosaiselle ja asia on tarpeen ratkaista vireillä olevassa oikeudenkäynnissä. Hallintolainkäyttölain mukaisessa menettelyssä ratkaistaan myös suullisen käsittelyn julkisuutta koskevat seikat.</p>	<p>menettelyssä, jos kyse on tiedon tai asiakirjan antamisesta oikeudenkäynnin osapuolena olevalle asianosaiselle ja asia on tarpeen ratkaista vireillä olevassa oikeudenkäynnissä. <i>Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> mukaisessa menettelyssä ratkaistaan myös suullisen käsittelyn julkisuutta koskevat seikat.</p>
<p style="text-align: center;">20 § <i>Muutoksenhaku hallintoasiana tehtyyn päätökseen</i></p>	<p style="text-align: center;">20 § <i>Muutoksenhaku hallintoasiana tehtyyn päätökseen</i></p>
<p>Muutoin muutoksenhausta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">21 § <i>Muutoksenhaku hallintolainkäyttöasiana tehtyyn päätökseen</i></p>	<p>Muutoin muutoksenhausta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">21 § <i>Muutoksenhaku hallintolainkäyttöasiana tehtyyn päätökseen</i></p>
<p>Hallintolainkäyttölain mukaisessa menettelyssä tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiaan. Päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.</p>	<p><i>Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> mukaisessa menettelyssä tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiaan. Päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.</p> <p style="text-align: center;">————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

13 §. *Yleisön läsnäolon rajoittaminen.* viittaus hallintolainkäyttölain 39 b §:n 1 momenttiin muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 luvun 12 §:n 1 momenttia. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia.

18 §. *Oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva ratkaisu.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

20 §. *Muutoksenhaku hallintoasiana tehtyyn päätökseen.* Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

21 §. *Muutoksenhaku hallintolainkäyttöasiana tehtyyn päätökseen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin viivästymisestä annetun lain (362/2009) 2 §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisena kuin ne ovat laissa 81/2013, seuraavasti:

2 § <i>Lain soveltamisala</i>	2 § <i>Lain soveltamisala</i>
<p>Tätä lakia sovelletaan tuomioistuimessa käsiteltävässä lainkäyttöasiassa. Tuomioistuinta koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös valitusasioita käsittelemään perustettuihin lautakuntiin, joissa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996).</p> <p>Rangaistuksen alentamisesta oikeudenkäynnin viivästymisen perusteella säädetään rikoslaissa (39/1889). Hallinnollisen taloudellisen seuraamuksen lieventämisestä oikeudenkäynnin viivästymisen perusteella säädetään hallintolainkäyttölaissa.</p> <hr/>	<p>Tätä lakia sovelletaan tuomioistuimessa käsiteltävässä lainkäyttöasiassa. Tuomioistuinta koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös valitusasioita käsittelemään perustettuihin lautakuntiin, joissa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (/)</i>.</p> <p>Rangaistuksen alentamisesta oikeudenkäynnin viivästymisen perusteella säädetään rikoslaissa (39/1889). Hallinnollisen taloudellisen seuraamuksen lieventämisestä oikeudenkäynnin viivästymisen perusteella säädetään <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i>.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

2 §. Soveltamisala. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

oikeusapulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeusapulain (257/2002) 13 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti ja 27 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 22 §:n 1 momentti laissa 927/2008, seuraavasti:

<p><i>Voimassa oleva laki</i></p> <p style="text-align: center;">13 § <i>Oikeusavun alkamisajankohta ja kesto</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa myönnetty oikeusapu ei käsitä aikaisemmassa hallintomenettelyssä eikä hallintolainkäyttölain (586/1996) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettussa lainkäyttöviranomaisessa suoritettuja toimenpiteitä eikä vakuutus oikeudessa myönnetty oikeusapu sitä edeltäneen käsittelyn toimenpiteitä. Jos tuomioistuin palauttaa asian hallintoviranomaisen tai edellä tarkoitetun lainkäyttöviranomaisen käsiteltäväksi, yksityiselle avustajalle annettu määräys on voimassa myös tässä viranomaisessa, jos asian palauttava tuomioistuin niin määrää.</p>	<p>Ehdotus</p> <p style="text-align: center;">13 § <i>Oikeusavun alkamisajankohta ja kesto</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa myönnetty oikeusapu ei käsitä <i>aikaisemmin hallintoviranomaisessa tai valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa</i> suoritettuja toimenpiteitä. Jos tuomioistuin palauttaa asian <i>viranomaisen</i> tai edellä tarkoitetun <i>lautakunnan</i> käsiteltäväksi, yksityiselle avustajalle annettu määräys on voimassa myös tässä viranomaisessa, jos asian palauttava tuomioistuin niin määrää.</p>
<p style="text-align: center;">22 § <i>Oikeusavun saajan vastapuolen korvausvelvollisuus</i></p> <p>Jos oikeusavun saajan vastapuoli olisi oikeudenkäymiskaaren 21 luvun, oikeudenkäynnistä rikosasiassa annetun lain 9 luvun tai hallintolainkäyttölain 13 luvun nojalla velvollinen korvaamaan oikeusavun saajan oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osittain, hänet on veloitettava korvaamaan vastaavasti valtiolle sen varoista tämän lain nojalla asiassa maksettavaksi määrättyt kustannukset ja julkisen oikeusavustajan arvioitu palkkio korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona maksuvelvollisuutta koskeva tuomioistuimen päätös on ollut asianosaisen saatavissa.</p>	<p style="text-align: center;">22 § <i>Oikeusavun saajan vastapuolen korvausvelvollisuus</i></p> <p>Jos oikeusavun saajan vastapuoli olisi oikeudenkäymiskaaren 21 luvun, oikeudenkäynnistä rikosasiassa annetun lain 9 luvun tai <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 10 luvun</i> nojalla velvollinen korvaamaan oikeusavun saajan oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osittain, hänet on veloitettava korvaamaan vastaavasti valtiolle sen varoista tämän lain nojalla asiassa maksettavaksi määrättyt kustannukset ja julkisen oikeusavustajan arvioitu palkkio korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona maksuvelvollisuutta koskeva tuomioistuimen päätös on ollut asianosaisen saatavissa.</p>
	<p style="text-align: center;">27 §</p>

<p>27 § <i>Käsittely tuomioistuimessa</i></p> <p>Tuomioistuimen on käsiteltävä pääasiasta erillisenä ratkaistava oikeusavun myöntämistä, muuttamista ja lakkaamista koskeva asia kiireellisenä. Pääasiasta erillisenä ratkaistava oikeusapua koskeva asia käsitellään kärjäoikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä hakemusasioiden käsittelystä säädetään, ja hallinto-oikeudessa sekä vakuutus-oikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <hr/>	<p><i>Käsittely tuomioistuimessa</i></p> <p>Tuomioistuimen on käsiteltävä pääasiasta erillisenä ratkaistava oikeusavun myöntämistä, muuttamista ja lakkaamista koskeva asia kiireellisenä. Pääasiasta erillisenä ratkaistava oikeusapua koskeva asia käsitellään kärjäoikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä hakemusasioiden käsittelystä säädetään, ja hallinto-oikeudessa sekä vakuutus-oikeudessa noudattaen soveltuvin osin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <hr/> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---	---

13 §. Oikeusavun alkamisajankohta ja kesto. Ehdotuksen mukaan hallintolainkäyttölaki kumotaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetulla lailla ja säännöksen viittaus hallintolainkäyttölain 1 §:n 2 momenttiin poistetaan. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ei olisi kumottavaa säännöstä täysin vastaavaa lainkohtaa. Siksi säännöksen sisältö kirjoitettaisiin nykyistä avoimemmin käyttäen kuitenkin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain viranomaisen ja lautakunnan käsitteitä. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, eikä sillä ole tarkoitus muuttaa nykytilaa.

Oikeusapu ei siis edelleenkaan kattaisi vakuutus-oikeudessa käytävää oikeudenkäyntiä edeltäneen muutoksenhakulautakunnan käsittelyn toimenpiteitä eikä hallintomenettelyn toimenpiteitä.

22 §. Oikeusavun saajan vastapuolen korvausvelvollisuus. Viittaus hallintolainkäyttölain 13 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Pykälässä tarkoitetut oikeusavun saajan vastapuolen maksettavaksi tuomitut korvaukset maksettaisiin valtiolle.

27 §. Käsittely tuomioistuimessa. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

11.

Laki

vankeuslain 20 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan vankeuslain (767/2005) 20 luvun 1 §:n 1 momentin 16 kohta ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 393/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>20 luku</i> <i>Muutoksenhaku</i> <i>1 §</i> <i>Muutoksenhakukelpoiset päätökset</i></p> <p>Vanki tai tuomittu saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:</p> <p>-----</p> <p>16) muuta tämän lain nojalla tehtyä hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän luvun 2 §:n nojalla kielletty.</p> <p>-----</p> <p style="text-align: center;"><i>4 §</i> <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun aluejohtajan ja täytäntöönpanojohtajan päätökseen sekä 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä aluejohtajan päätös on tehty. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;"><i>20 luku</i> <i>Muutoksenhaku</i> <i>1 §</i> <i>Muutoksenhakukelpoiset päätökset</i></p> <p>Vanki tai tuomittu saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:</p> <p>-----</p> <p>16) muuta tämän lain nojalla tehtyä oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetun lain (/) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän luvun 2 §:n nojalla kielletty.</p> <p>-----</p> <p style="text-align: center;"><i>4 §</i> <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun aluejohtajan ja täytäntöönpanojohtajan päätökseen sekä 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä aluejohtajan päätös on tehty. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.</p> <p>-----</p>
	<p style="text-align: center;">-----</p> <p style="text-align: center;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

1 §. *Muutoksenhakukelpoiset päätökset.* Pykälän 1 momentin 16 kohdan viittaus hallintolainkäyttölain 5 §:ään ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä

hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 1 §:ä. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

4 §. *Valitus hallinto-oikeuteen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

12.

Laki

tutkintavankeuslain 15 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tutkintavankeuslain (768/2005) 15 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 394/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align:center"><i>15 luku</i> <i>Muutoksenhaku</i> <i>1 §</i></p> <p>Tutkintavanki saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:</p> <p>-----</p> <p>8) muuta tämän lain nojalla tehtyä hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän luvun 2 §:n nojalla kielletty.</p> <p>-----</p>	<p style="text-align:center"><i>15 luku</i> <i>Muutoksenhaku</i> <i>1 §</i></p> <p>Tutkintavanki saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:</p> <p>-----</p> <p>8) muuta tämän lain nojalla tehtyä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 2 luvun 1 §:ssä</i> tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän luvun 2 §:n nojalla kielletty.</p> <p>-----</p> <p style="text-align:center">-----</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

1 §. Pykälän *1 momentin 8 kohdan* viittaus hallintolainkäyttölain 5 §:ään ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 1 §:ä. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

13.

Laki

säätiölain 14 luvun 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säätiölain (487/2015) 14 luvun 16 §:n 1 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align:center"><i>14 luku</i> <i>Säätiön valvonta</i> <i>16 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>	<p style="text-align:center"><i>14 luku</i> <i>Säätiön valvonta</i> <i>16 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>
<p>Rekisteriviranomaisen päätökseen, joka koskee tämän luvun 9 §:ssä säädettyä määräystä tai kieltoa, 11 §:n 2 momentissa säädettyä uskottujen miesten määräämistä tai muuta tämän lain nojalla tehtyä hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätöksessä voidaan määrätä, että sitä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.</p> <p>-----</p>	<p>Rekisteriviranomaisen päätökseen, joka koskee tämän luvun 9 §:ssä säädettyä määräystä tai kieltoa, 11 §:n 2 momentissa säädettyä uskottujen miesten määräämistä tai muuta tämän lain nojalla tehtyä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 2 luvun 1 §:ssä</i> tarkoitettua ratkaisua, saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Päätöksessä voidaan määrätä, että sitä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.</p> <p>-----</p> <p style="text-align:right">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

16 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentin viittaukset muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Päätöksen valituskelvopisuudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 1 §:ssä.

14.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vesilain (587/2011) 15 luvun 4 §:n 2 momentti, sekä

muutetaan 14 luvun 5 §:n 3 momentti sekä 15 luvun 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>14 luku</i> <i>Valvonta ja hallintopakko</i> <i>5 §</i> <i>Menettely hallintopakkoasiassa</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>14 luku</i> <i>Valvonta ja hallintopakko</i> <i>5 §</i> <i>Menettely hallintopakkoasiassa</i></p>
<p>Asian käsittelystä asianosaiselle aiheutuneiden kulujen korvaamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p>	<p>Asian käsittelystä asianosaiselle aiheutuneiden kulujen korvaamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>15 luku</i> <i>Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano</i> <i>1 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>15 luku</i> <i>Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano</i> <i>1 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>
<p>Lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen ja ojitustoimituksessa annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.</p>	<p>Lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen ja ojitustoimituksessa annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.</p>
<p style="text-align: center;"><i>4 §</i> <i>Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>4 §</i> <i>Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa</i></p>
<p><i>Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, Vaasan hallinto-oikeus tai sen määräyksestä asian</i></p>	<p>(2. mom kumotaan)</p>

<p><i>ratkaisukokoonpanon puheenjohtaja tai jäsen tai asian esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen.</i></p> <p>Ojitustoimitusta koskevaan valitusasiaan ei sovelleta hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin toisen virkkeen säännöstä.</p> <p style="text-align: center;">6 § <i>Muutoksenhaku Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen</i></p> <p>Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen haetaan valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <hr/>	<p>Ojitustoimitusta koskevaan valitusasiaan ei sovelleta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 ja 2 §:n</i> säännöksiä <i>hallintopäätöksen tehneen viranomaisen oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuudesta.</i></p> <p style="text-align: center;">6 § <i>Muutoksenhaku Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen</i></p> <p>Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen haetaan <i>muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <hr/>
<p style="text-align: center;">7 § <i>Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano</i></p> <p>Hanketta ei saa aloittaa ennen kuin siihen oikeuttava päätös on saanut lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä hankkeen aloittamista. Tämän lain nojalla annettuun päätökseen ei sovelleta hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentin säännöksiä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta.</p> <hr/>	<p style="text-align: center;">7 § <i>Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano</i></p> <p>Hanketta ei saa aloittaa ennen kuin siihen oikeuttava päätös on saanut lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä hankkeen aloittamista. Tämän lain nojalla annettuun päätökseen ei sovelleta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 1 §:n 2 momentin</i> säännöksiä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

14 luku

5 §. Menettely hallintopakkoasiassa. Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

15 luku

1 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

4 §. *Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa.* Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Mahdollisuudesta tehdä tarkastus säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 15 §:ssä ja toimivaltaisesta kokoonpanosta hallinto-oikeuslain (430/1999) 12 §:ssä.

Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Voimassa olevan hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 ja 2 §:ssä säädettäisiin oikeudenkäynnin osapuolen korvausvelvollisuudesta. Osapuolella tarkoitettaisiin sekä yksityistä asianosaista että oikeudenkäynnin osapuolena olevaa viranomaista. Ehdotettua pykäläviittausta olisi siten tarpeen täydentää maininnalla hallintopäätöksen tehneestä viranomaisesta.

6 §. *Muutoksenhaku Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen.* Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viittaussäännöksen muutos merkitsisi muutosta nykytilaan.

7 §. *Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

15.

Laki

ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain (898/2009) 4 § seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i> 4 § <i>Äänestämisen</i> Äänestämiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 52 §:ssä säädetään.	<i>Ehdotus</i> 4 § <i>Äänestämisen</i> Äänestämiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 5 §:ssä säädetään. ————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i>
---	--

4 §. Äänestämisen. Pykälässä viitataan nykyisin hallintolainkäyttölain 52 §:n soveltamiseen silloin, kun ratkaisusta aluehallintovirastossa päädytään äänestämään. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 8 luvun 5 §:ää, joka vastaisi asiasisällöltään voimassa olevassa pykälässä mainittua hallintolainkäyttölain säännöstä.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 189 a §:n 1 ja 2 momentti, 189 b §:n 2 momentti, 190 §:n 1 ja 6 momentti sekä 190 a §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 189 a §:n 1 ja 2 momentti sekä 189 b §:n 2 momentti laissa 222/2003, 190 §:n 1 momentti laissa 1589/2009 sekä 190 a §:n 1 ja 3 momentti laissa 1261/2014, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>189 a §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen</i></p> <p>Kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan kunnan päätökseen haetaan muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään. Muutoksenhakuoikeus määräytyy kuitenkin siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p style="text-align: center;"><i>189 a §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen</i></p> <p>Kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan kunnan päätökseen haetaan muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään. Muutoksenhakuoikeus määräytyy kuitenkin siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään.</p> <p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>189 b §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen maksuunpanopäätökseen</i></p> <p>Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus ei kuitenkaan lykkää päätöksen täytäntöönpanoa, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä.</p>	<p style="text-align: center;"><i>189 b §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen maksuunpanopäätökseen</i></p> <p>Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Valitus ei kuitenkaan lykkää päätöksen täytäntöönpanoa, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä.</p>
<p style="text-align: center;"><i>190 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku muusta viranomaisen päätöksestä</i></p> <p>Muutosta kunnan viranomaisen tämän lain mukaiseen muuhun kuin 188 ja 189 §:ssä tarkoitettuun päätökseen, maakunnan liiton 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen</p>	<p style="text-align: center;"><i>190 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku muusta viranomaisen päätöksestä</i></p> <p>Muutosta kunnan viranomaisen tämän lain mukaiseen muuhun kuin 188 ja 189 §:ssä tarkoitettuun päätökseen, maakunnan liiton 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen</p>

<p>tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen. <i>Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:n mukaan.</i> Valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on kuitenkin se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta alueesta sijaitsee.</p>	<p>tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen. <i>Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) mukaan.</i> Valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on kuitenkin se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta alueesta sijaitsee.</p>
<p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>190 a § Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksestä</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>190 a § Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksestä</i></p>
<p>Muutosta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tämän lain mukaiseen 181 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen. <i>Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain 12 §:n mukaan.</i></p>	<p>Muutosta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tämän lain mukaiseen 181 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen.</p>
<p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
	<p style="text-align: center;">————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

189 a §. *Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta 1 ja 2 momentin viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

189 b §. *Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen maksuunpanopäätökseen.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

190 §. *Muutoksenhaku muusta viranomaisen päätöksestä.* Pykälän 1 ja 6 momentin yleisviittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ssä.

190 a §. *Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksestä.* Pykälän 1 momentin viittaus toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta koskevaan hallintolainkäyttölain 12 §:ään poistettaisiin tarpeettomana. Toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ssä.

Pykälän 3 *momentin* yleisviittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1584/2009, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>19 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen</i></p> <p>Hankkeesta vastaava saa hakea 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain 12 §:n mukaan, kuitenkin niin, että valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta hankkeesta tai toiminnasta sijaitsee.</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;"><i>19 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen</i></p> <p>Hankkeesta vastaava saa hakea 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen valittamalla muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:n mukaan, kuitenkin niin, että valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta hankkeesta tai toiminnasta sijaitsee.</p> <p>-----</p> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

19 §. *Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Viittaus hallintolainkäyttölain 12 §:ään muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ää.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 18 §:n 1 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>18 § Muutoksenhaku</i></p> <p>Valtioneuvoston vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i> siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. <i>Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valtioneuvoston päätökseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentissa säädetään.</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>18 § Muutoksenhaku</i></p> <p>Valtioneuvoston vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään. Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.</p> <p style="text-align: center;">-----</p> <p style="text-align: center;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

18 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Momentissa ei enää mainittaisi korkeinta hallinto-oikeutta. Nykyisin hallintolainkäyttölain 7 §:ssä säädetään, että valtioneuvoston yleisistunnon päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ministeriön päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen. Ehdotuksen mukaan vastaavat säännökset olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 3 §:n 1 momentissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 3 luvun 1 §:ssä säädettäisiin, että valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Nykyisin vastaava säännös on hallintolainkäyttölain 7 §:n 2 momentissa. Yleislain kanssa päällekkäinen sääntely voitaisiin tarpeettomana poistaa.

Momentissa säädettäisiin, että päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Nykyisin täytäntöönpano lainvoimaa vaille olevana edellyttää hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentin mukaan, että päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. Säännös vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa säännöstä. Korkein hallinto-oikeus voisi tarvittaessa kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon.

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 35 f ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (28/1996) 35 f §:n 1 momentti ja 37 §, sellaisina kuin ne ovat, 35 f §:n 1 momentti laissa 1020/2010 ja 37 § laissa 1063/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">35 f § <i>Menettely korvausasiassa</i></p> <p>Jos toiminnanharjoittaja ja torjuntatoimiin ryhtynyt pöytäkirjan sopimuspuoli eivät sovi torjuntatoimien korvaamisesta, torjuntatoimet suorittanut pöytäkirjan sopimuspuoli voi panna tätä koskevan asian vireille Vaasan hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölain (586/1996) 69 §:ssä säädetään. Asia on pantava vireille kolmen vuoden kuluessa torjuntatoimien aloittamisesta tai siitä, kun torjuntatoimet suorittanut sopimuspuoli on saanut tietää tai sen olisi pitänyt tietää toiminnanharjoittajan henkilöllisyydestä riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on myöhempi. Hakemus on jätettävä tutkimatta, jos torjuntatoimien aloittamisesta on kulunut vähintään 15 vuotta.</p>	<p style="text-align: center;">35 f § <i>Menettely korvausasiassa</i></p> <p>Jos toiminnanharjoittaja ja torjuntatoimiin ryhtynyt pöytäkirjan sopimuspuoli eivät sovi torjuntatoimien korvaamisesta, torjuntatoimet suorittanut pöytäkirjan sopimuspuoli voi panna tätä koskevan asian vireille Vaasan hallinto-oikeudessa siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 4 luvun 1, 2 ja 4 §:ssä</i> säädetään. Asia on pantava vireille kolmen vuoden kuluessa torjuntatoimien aloittamisesta tai siitä, kun torjuntatoimet suorittanut sopimuspuoli on saanut tietää tai sen olisi pitänyt tietää toiminnanharjoittajan henkilöllisyydestä riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on myöhempi. Hakemus on jätettävä tutkimatta, jos torjuntatoimien aloittamisesta on kulunut vähintään 15 vuotta.</p>
<p style="text-align: center;">37 § <i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Lupaviranomaisen tämän lain nojalla ratkaisemaan lupa-asiaan ja 28 §:ssä tarkoitettua jätehuoltosuunnitelmaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</p>	<p style="text-align: center;">37 § <i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Lupaviranomaisen tämän lain nojalla ratkaisemaan lupa-asiaan ja 28 §:ssä tarkoitettua jätehuoltosuunnitelmaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

35 f §. *Menettely korvausasiassa.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 69 §:ään ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 4 luvun 1, 2 ja 4 §:ää. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin

vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säännösten sanamuotoa täsmennettäisiin nykyisestä.

Yleissäännökset hallintoriita-asiasta ja sen vireillepanosta olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 4 luvun 1 – 3 §:ssä. Luvun n 2 §:n 1 momentissa säädettäisiin asioista, jotka hallintotuomioistuin käsittelee hallintoriita-asiana. Pykälän 2 momentin mukaan asiaa ei käsiteltäisi hallintoriita-asiana, jos viranomainen on toimivaltainen ratkaisemaan asian hallintopäätöksellään tai asia voidaan tai on voitu ratkaista perustevalitukseen annettavalla päätöksellä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 4 luvun 4 §:ssä säädettäisiin toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta hallintoriita-asiassa.

37 §. Muutoksenhaku. Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Laki

vesihuoltolain 16 ja 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesihuoltolain (119/2001) 16 §:n 4 momentti ja 32 §, sellaisina kuin ne ovat, 16 §:n 4 momentti laissa 54/2005 ja 32 § laissa 979/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">16 §</p> <p><i>Tiedottamisvelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus</i></p> <hr/> <p>Vesihuoltolaitoksen päätöksestä, jolla on ratkaistu tiedonsaantia asiakirjasta koskeva asia, saa valittaa hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:ssä tarkoitettulle toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">32 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Kunnan viranomaisen 8 ja 17 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään. Valitusoikeus on myös valvontaviranomaisella. <i>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i></p> <p>Muutosta valvontaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen 11 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. <i>Hallinto-oikeuden päätökseen tämän lain 29 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i></p>	<p style="text-align: center;">16 §</p> <p><i>Tiedottamisvelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus</i></p> <hr/> <p>Vesihuoltolaitoksen päätökseen tiedonsaantia asiakirjasta koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">32 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Kunnan viranomaisen 8 ja 17 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään. Valitusoikeus on myös valvontaviranomaisella.</p> <p>Valvontaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen 11 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea <i>muutosta</i> valittamalla siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

16 §. *Tiedottamisvelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus.* Pykälän 4 momentissa viitataan hallintolainkäyttölain 12 §:ään. Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta

lainsäädäntöä. Toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ssä.

32 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Maininta valitusluvasta säännös voitaisiin poistaa tarpeettomana. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Vesihuoltolain 29 §:ssä säädettyjen rikkomuksen ja laiminlyönnin osalta muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei ole aikaisemmin edellyttänyt valituslupaa. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että valituslupasäätely ei sinänsä ole poissuljettua silloinkaan, kun kysymys on hallinnollista seuraamusta koskevasta asiasta (esim. PeVL 14/2013 vp, PeVL 49/2016 vp).

Laki

kalastuslain 124 ja 125 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kalastuslain (379/2015) 124 §:n 1, 3 ja 4 momentti ja 125 §:n 3 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>124 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen</i></p> <p>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p> <hr/> <p>Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä oleva alue tai sen enin osa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy siten kuin hallintolainkäyttölain 12 §:ssä säädetään.</p> <p>Hallinto-oikeuden päätökseen 13 ja 16 §:ssä tarkoitettuja lupa-asioita, 87—89 §:ssä tarkoitettuja rekisteröintiä ja rekisteristä poistamista sekä 106 §:ssä tarkoitettuja kirjallista varoitusta ja hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</p>	<p style="text-align: center;"><i>124 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen</i></p> <p>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään.</p> <hr/> <p>Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä oleva alue tai sen enin osa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ssä</i> säädetään.</p> <p>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>125 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kalatalousalueen päätökseen</i></p> <hr/> <p>Kalatalousalueen yleiskokouksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>hallinto-oikeuteen</i> siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka</p>	<p style="text-align: center;"><i>125 §</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhaku kalatalousalueen päätökseen</i></p> <hr/> <p>Kalatalousalueen yleiskokouksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus</p>

<p>tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta kalatalousalueesta sijaitsee. <i>Hallinto-oikeus voi päättää, että ennen asian lopullista ratkaisemista päätös saadaan panna täytäntöön heti, jos siihen on erityistä syytä eikä täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.</i></p>	<p>on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta kalatalousalueesta sijaitsee.</p> <p style="text-align: right;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>
--	--

124 §. *Muutoksenhaku elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 5 §:ssä.

Pykälän 4 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viittaussäännöksen muutos merkitsisi muutosta nykytilaan.

125 §. *Muutoksenhaku kalatalousalueen päätökseen.* Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Yleissäännökset päätöksen täytäntöönpanoa koskevista määräyksistä olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvussa. Hallinto-oikeus voisi antaa valituksen kohteena olevan päätöksen täytäntöönpanoa koskevan määräyksen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 2 §:ssä säädettäisiin.

Laki

**eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä
Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain 25 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (78/2007) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 980/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>25 § <i>Muutoksenhaku</i></p>	<p>25 § <i>Muutoksenhaku</i></p>
<p>Valtiokonttorin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p> <p>Hallinto-oikeuden päätökseen saamisen irtisanomista ja takaisinperintää koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</p> <p>Lainan tai saamisen hoidosta perittävää maksua koskevaan riita-asiaan sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 69 ja 70 §:ssä säädetään.</p>	<p>Valtiokonttorin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetussa laissa (/)</i> säädetään.</p> <p>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.</i></p> <p>Lainan tai saamisen hoidosta perittävää maksua koskevaan riita-asiaan sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 4 luvussa</i> säädetään.</p> <p align="right">_____</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

25 §. Muutoksenhaku. Pykälän *1 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Nykyinen *2 momentin* viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viittaussäännöksen muutos merkitsisi muutosta nykytilaan. Muutoksen myötä hallinto-oikeuden päätöksestä myös saamisen irtisanomista ja takaisinperintää koskevassa asiassa saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Pykälän *3 momentissa* viitattaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 4 lukuun, jossa säädettäisiin muun hallintolainkäyttöasian kuin valituksen vireillepanosta ja käsittelystä.

23.

Laki

erikoiskasvien markkinointimaksuista annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan erikoiskasvien markkinointimaksuista annettu laki (978/1991).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

1 §. Laki kumottaisiin tarpeettomana. Euroopan unionin sääntely kattaa nykyisin tässä laissa säädettyt asiat.

2 §. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantuloajankohdasta.

Laki

perusopetuslain 36 a ja 42 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perusopetuslain (628/1998) 36 a §:n 3 momentti ja 42 a §, sellaisina kuin ne ovat, 36 a §:n 3 momentti laissa 477/2003 ja 42 a § laissa 959/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>36 a §</i> <i>Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>36 a §</i> <i>Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano</i></p>
<p>Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 1 ja 2 momentissa ja 32 §:ssä säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään.</p>	<p>Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 14 luvussa</i> säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään.</p>
<p style="text-align: center;"><i>42 a §</i> <i>Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>42 a §</i> <i>Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen</i></p>
<p>Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen, joka koskee oppilaalle annettavaa kirjallista varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, tai 31, 32 tai 33 §:ssä taikka 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeutta, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>	<p>Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen, joka koskee oppilaalle annettavaa kirjallista varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, tai 31, 32 tai 33 §:ssä taikka 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeutta, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>
<p>Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>	<p>Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

36 a §. *Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano.* Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölain 31 §:n 1 ja 2 momenttiin sekä 32 §:iin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Päätöksen täytäntöönpanosta säädetäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvussa.

42 a §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain 26 ja 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain (1463/2007) 26 §:n 2 momentti ja 43 § seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
26 §	26 §
<i>Oppilaan erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpano</i>	<i>Oppilaan erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpano</i>
Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 1 ja 2 momentissa ja 32 §:ssä säädetään.	Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 14 luvussa</i> säädetään.
43 § <i>Valitus</i>	43 § <i>Valitus</i>
Koulun johtokunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen tai muuhun päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.	Koulun johtokunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen tai muuhun päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.

	<i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i>

26 §. *Oppilaan erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpano.* Pykälässä viitataan nykyisin hallintolainkäyttölain 31 §:n 1 ja 2 momentin sekä 32 §:n soveltamiseen erottamispäätöksen täytäntöönpanossa. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 lukua, jossa säädettäisiin päätöksen täytäntöönpanosta.

43 §. *Valitus.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain (956/2011) 7 §:n 2 momentin 2 kohta, 8 §:n 2 momentti ja 8 a §, sellaisena kuin niistä ovat 8 §:n 2 momentti laissa 809/2015 ja 8 a § laissa 1409/2011, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">7 § <i>Päätösvaltaisuus</i></p> <p>Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi esittelystä ratkaista asiat, joissa on kysymys:</p>	<p style="text-align: center;">7 § <i>Päätösvaltaisuus</i></p> <p>Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi esittelystä ratkaista asiat, joissa on kysymys:</p>
<p>2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tutkimatta jättämisestä; tai</p>	<p>2) <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 8 luvun 3 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tutkimatta jättämisestä; tai</i></p>
<p style="text-align: center;">8 § <i>Asian käsittely</i></p>	<p style="text-align: center;">8 § <i>Asian käsittely</i></p>
<p>Asian käsittelyyn lautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. <i>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista lautakunnassa. Lautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37, 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</i></p>	<p>Asian käsittelyyn lautakunnassa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p>
<p style="text-align: center;">8 a § <i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Lautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja muutoin siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Asiat tulee käsitellä kiireellisinä. Opiskelu-oikeuden peruuttamista tai</p>	<p style="text-align: center;">8 a § <i>Muutoksenhaku</i></p> <p>Lautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja muutoin siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Asiat tulee käsitellä kiireellisinä.</p>

<p>palauttamista koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.</p>	<p>Opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p style="text-align: center;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---	--

7 §. Päätösvaltaisuus. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

8 §. Asian käsittely. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain säännöksiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

8 a §. Muutoksenhaku. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

työtapaturma- ja ammattitautilain 238 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 238 §:n 2 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Voimassa oleva laki</i>
<p style="text-align: center;">238 § <i>Muutoksenhakuoikeus</i></p> <hr/> <p>Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa työntekijälle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin asianosaisuudesta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 6 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <hr/>	<p style="text-align: center;">238 § <i>Muutoksenhakuoikeus</i></p> <hr/> <p>Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa työntekijälle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin asianosaisuudesta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa</i> säädetään.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

238 §. *Muutoksenhakuoikeus.* Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 2 §:ssä säädettäisiin siitä, kenellä on valitusoikeus hallintopäätöksestä.

Laki

maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 136 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 136 §:n 2 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>136 § Muutoksenhakuoikeus</i></p> <hr/> <p>Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin asianosaisuudesta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 6 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <hr/>	<p style="text-align: center;"><i>136 § Muutoksenhakuoikeus</i></p> <hr/> <p>Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin asianosaisuudesta on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 2 §:n 1 momentissa</i> säädetään.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

136 §. Muutoksenhakuoikeus. Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 2 §:ssä säädettäisiin siitä, kenellä on valitusoikeus hallintopäätöksestä.

Laki

lastensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lastensuojelulain (417/2007) 82 ja 84 §, 89 §:n 6 momentti, 90 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti sekä 92 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 90 §:n 1 ja 3 momentti laissa 1302/2014 sekä 92 §:n 1 momentti laissa 88/2010, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">82 § <i>Asian käsittelyä koskevat yleiset säännökset</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelystä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaiassa (586/1996) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>	<p style="text-align: center;">82 § <i>Asian käsittelyä koskevat yleiset säännökset</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelystä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään</i>, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>
<p style="text-align: center;">84 § <i>Valmisteleva suullinen käsittely hallinto-oikeudessa</i></p> <p>Huostaanottoa koskevan asian tultua vireille hallinto-oikeus voi asian kirjallisen valmistelun ohella järjestää hallintolainkäyttölain 37 §:n 2 momentissa säädetyn rajoitetun suullisen käsittelyn selvittääkseen asianosaisten vaatimukset ja niiden perusteet. <i>Käsittelyssä on tarkoitus erityisesti selvittää, mistä asianosaiset ja hakemuksen tai päätöksen tehnyt viranomainen ovat erimielisiä sekä mitä todisteita vaatimusten tueksi on esitettävissä. Käsittelyssä ei voida ottaa vastaan suullista todistelua eikä kuulla asiantuntijoita.</i></p> <p>Asian käsittely jatkuu 1 momentissa tarkoitetun rajoitetun suullisen käsittelyn jälkeen kirjallisena käsittelynä tai asiassa voidaan järjestää suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 ja 38 §:ssä säädetään.</p>	<p style="text-align: center;">84 § <i>Suullinen valmistelu hallinto-oikeudessa</i></p> <p>Huostaanottoa koskevan asian tultua vireille hallinto-oikeus voi asian kirjallisen valmistelun ohella järjestää <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 13 §:ssä</i> säädetyn suullisen valmistelun selvittääkseen asianosaisten vaatimukset ja niiden perusteet.</p>
<p style="text-align: center;">89 § <i>Muutoksenhakuoikeus</i></p>	<p style="text-align: center;">89 § <i>Muutoksenhakuoikeus</i></p>
<p>Muilta osin muutoksenhakuoikeudesta ja</p>	<p>Muilta osin muutoksenhakuoikeudesta ja</p>

<p>puhevallan käyttämisestä on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">90 § <i>Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään asioissa, jotka koskevat:</p> <hr/> <p>Ellei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan muutoksenhakuun muutoin, mitä sosiaalihuoltolaissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">92 § <i>Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Tämän lain 43 §:ssä tarkoitettuista lapsen huostaanottoa ja sijaishuoltoa, 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lakkaamista, 63 §:ssä tarkoitettua yhteydenpidon rajoittamista, 28 §:ssä tarkoitettua lupaa lapsen tutkimiseen, 35 §:ssä tarkoitettua toimeentulon ja asumisen turvaamista, 75 ja 76 §:ssä tarkoitettuista jälkihuoltoa, 81 §:n 5 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. <i>Tämän lain 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää asiassa valitusluvan.</i></p> <p>Hakemuksen tai päätöksen tehneellä viranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätöksestä 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa <i>korkeimmalta hallinto-oikeudelta.</i></p>	<p>puhevallan käyttämisestä on voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">90 § <i>Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään asioissa, jotka koskevat:</p> <hr/> <p>Ellei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan muutoksenhakuun muutoin, mitä sosiaalihuoltolaissa ja <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">92 § <i>Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i></p> <p>Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 43 §:ssä tarkoitettua lapsen huostaanottoa ja sijaishuoltoa, 2) 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lakkaamista, 3) 63 §:ssä tarkoitettua yhteydenpidon rajoittamista, 4) 28 §:ssä tarkoitettua lupaa lapsen tutkimiseen, 5) 35 §:ssä tarkoitettua toimeentulon ja asumisen turvaamista, 6) 75, 76 ja 76 a §:ssä tarkoitettua jälkihuoltoa, 7) 81 §:n 5 momentissa tarkoitettua kieltoa, 8) 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta, saa hakea <i>muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.</i> <p><i>Valitusoikeus</i> hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa on myös hakemuksen tai päätöksen tehneellä viranomaisella.</p>
---	---

<p>Hallinto-oikeuden antamaan muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua koskevaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.</p> <p><i>Hallinto-oikeuden asian käsittelyn aikana tekemästä päätöksestä, jolla muutoksenhaun alaisen päätöksen täytäntöönpano on kielletty tai keskeytetty, ei kuitenkaan saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.</i></p> <p>Hallinto-oikeuden antamasta 83 §:ssä tarkoitettusta väliaikaisesta määräyksestä ei saa hakea erikseen muutosta.</p>	<p>Hallinto-oikeuden päätökseen <i>muussa</i> kuin 1 momentissa tarkoitettussa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua <i>koskevassa asiassa</i> ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p>Hallinto-oikeuden <i>päätökseen</i> 83 §:ssä tarkoitettusta väliaikaisesta määräyksestä ei saa erikseen hakea muutosta <i>valittamalla</i>.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---	---

82 §. *Asian käsittelyä koskevat yleiset säännökset.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

84 §. *Suullinen valmistelu hallinto-oikeudessa.* Pykälässä viitataan nykyisin hallintolainkäyttölain 37 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan suullista käsittelyä voidaan tarvittaessa rajoittaa koskemaan vain tiettyä osaa asiasta. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 13 §:ää, jossa säädettäisiin suullisen valmistelun järjestämisestä. Suullisessa valmistelussa voidaan selvittää asianosaisten vaatimuksia ja sitä, mitä todisteita asiassa aiotaan esittää. Suullisessa valmistelussa ei kuitenkaan voida ottaa vastaan todistelua eikä kuulla asiantuntijoita. Yleislain kanssa päällekkäinen sääntely voidaan tarpeettomana poistaa.

Suullista kuulemistä varten asiassa voidaan järjestää suullinen käsittely. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 lukuun. Luvussa säädettäisiin suullisen käsittelyn järjestämiseen liittyvistä seikoista, kuten esimerkiksi kutsuista, todistajan esteellisyydestä ja vaitiolo-oikeudesta sekä todistajille ja asiantuntijoille maksettavista korvauksista.

89 §. *Muutoksenhakuoikeus.* Pykälän 6 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

90 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 ja 3 momentti vastaisivat sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

92 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälän viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Viittaussäännöksen muutos merkitsisi muutosta nykytilaan.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin tyhjentävästi lastensuojelulaissa tarkoitettut asiat, joissa hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ehdotuksen mukaan lastensuojeluasioissa ei olisi enää sellaisia asiaryhmiä, joissa hallinto-oikeuden päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa. Voimassa olevan lain mukaan valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellytetään ainoastaan kuntien järjestämis- ja kustannusvastuuta koskevilla asioilla.

Säännös kattaisi sekä hallinto-oikeuden ensiasteena että valitusasteena tekemät päätökset. Hallinto-oikeus ratkaisee ensiasteena sosiaalihuollon viranhaltijan hakemuksesta tahdonvastaista huostaanottoa ja sijaishuoltoa koskevat asiat sekä lupahakemukset lasta koskevaan lääkärin tai muun asiantuntijan suorittamaan tutkimukseen.

Säännökset valitusluvan myöntämisen perusteista olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun 5 §:ssä. Valituslupa voitaisiin myöntää ennakkopäätösperusteella, virheperusteella tai muun painavan syyn perusteella.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi sisällöltään nykyistä sääntelyä. Voimassa olevan momentin mukaan hakemuksen tai päätöksen tehneellä viranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Ehdotetussa momentissa säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun säännökset valitusluvasta koskisivat myös viranomaisen valitusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valittaa ei 3 *momentin* mukaan saisi muista kuin 1 momentissa mainituista hallinto-oikeuden lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua koskevista päätöksistä. Momentti vastaisi sisällöltään nykyistä sääntelyä.

Ehdotetussa 4 *momentissa* säädettäisiin selvyuden vuoksi siitä, ettei hallinto-oikeuden lastensuojelulain 83 §:n nojalla antamaan väliaikaiseen määräykseen saisi hakea erikseen muutosta valittamalla. Väliaikaisen määräyksen voimassaolo on hyvin lyhytaikainen. Säännös vastaisi voimassa olevaa 92 §:n 5 momenttia.

Ehdotetussa pykälässä ei olisi voimassa olevaa 4 momenttia vastaavaa säännöstä. Nykyisin 4 momentissa säädetään, että hallinto-oikeuden asian käsittelyn aikana tekemästä päätöksestä, jolla muutoksenhaun alaisen päätöksen täytäntöönpano on kielletty tai keskeytetty, ei saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Yleiset säännökset muutoksenhausta hallinto-oikeuden asian käsittelyn aikana tekemään päätöksen täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun 2 §:ssä. Niiden mukaan nykyisessä 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta pääasian yhteydessä.

Laki

sairausvakuutuslain 6 luvun 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 6 luvun 25 §:n 3 momentti ja 26 § sekä 16 luvun 6 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 25 §:n 3 momentti ja 26 § laissa 802/2008 sekä 16 luvun 6 § laissa 1029/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>6 luku</i> <i>Lääkevalmisteen korvattavuus ja tukkuhinta</i> <i>25 §</i> <i>Hakemusten käsittelyaika</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>6 luku</i> <i>Lääkevalmisteen korvattavuus ja tukkuhinta</i> <i>25 §</i> <i>Hakemusten käsittelyaika</i></p>
<p>Jos korkein hallinto-oikeus on hallintolainkäyttölain (586/1996) 11 luvun ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten nojalla palauttanut myyntiluvallista lääkevalmistetta koskevan lääkkeiden hintalautakunnan lääkevalmisteen korvattavuutta tai kohtuullista tukkuhintaa koskevan päätöksen uudelleen käsiteltäväksi, päätös on toimitettava hakijalle 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Määräaika alkaa kulua siitä, kun lääkkeiden hintalautakunta on saanut korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi.</p>	<p>Jos korkein hallinto-oikeus on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 13 luvun ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten nojalla palauttanut myyntiluvallista lääkevalmistetta koskevan lääkkeiden hintalautakunnan lääkevalmisteen korvattavuutta tai kohtuullista tukkuhintaa koskevan päätöksen uudelleen käsiteltäväksi, päätös on toimitettava hakijalle 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Määräaika alkaa kulua siitä, kun lääkkeiden hintalautakunta on saanut korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi.</p>
<p style="text-align: center;"><i>26 §</i> <i>Muutoksenhaku lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>26 §</i> <i>Muutoksenhaku lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen</i></p>
<p>Lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Lääkkeiden hintalautakunnan antamaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.</p>	<p>Lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta <i>valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i> siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Lääkkeiden hintalautakunnan antamaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.</p>
<p style="text-align: center;"><i>16 luku</i> <i>Työpaikkakassat</i> <i>6 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>16 luku</i> <i>Työpaikkakassat</i> <i>6 §</i> <i>Muutoksenhaku</i></p>

<p>Työpaikkakassa saa hakea muutosta Kansaneläkelaitoksen tämän luvun mukaisessa asiassa tekemään päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</p>	<p>Työpaikkakassa saa hakea muutosta Kansaneläkelaitoksen tämän luvun mukaisessa asiassa tekemään päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
--	---

6 luku

25 §. *Hakemusten käsittelyaika.* Pykälän viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

26 §. *Muutoksenhaku lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen.* Lääkkeiden hintalautakunnan päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Muutoksenhaussa ei sovellettaisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun säännöksiä valitusluvasta, sillä ehdotetut yleissäännökset valitusluvasta koskisivat vain muutoksenhakua hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

16 luku

6 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä, joten yleislain kanssa päällekkäinen sääntely voitaisiin poistaa tarpeettomana.

Laki

sosiaaliturvan muutoslautakunnasta annetun lain 10 a ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 807/2015, sekä

muutetaan 10 a §:n 2 momentin 2 kohta ja 14 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 10 a § 2 momentin 2 kohta laissa 1319/2010 ja 14 §:n 1 ja 3 momentti laissa 807/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>10 a § Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>10 a § Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p>
<p>----- Samoin menetellään asioissa, joissa on kysymys: ----- 2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä; -----</p>	<p>----- Samoin menetellään asioissa, joissa on kysymys: ----- 2) <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 3 §:n 3 momentin tai 4 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</i> -----</p>
<p style="text-align: center;"><i>14 § Asian käsittely</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>14 § Asian käsittely</i></p>
<p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.</p>	<p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p>
<p>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37, 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</p>	<p>(2. mom kumotaan)</p>
<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>	<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun</i> säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>

	<i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i>
--	---

10 a §. *Puheenjohtajan ratkaistavat asiat.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

14 §. *Asian käsittely.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Suullista käsittelyä koskevien hallintolainkäyttölain säännösten soveltamista koskeva 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a-39 g ja 40-50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 8 a ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 805/2015, sekä

muutetaan 8 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 12 §:n 1, 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 a §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1318/2010 ja 12 §:n 1, 3 ja 4 momentti laissa 805/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">8 a § <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;">8 a § <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 3 §:n 3 momentin tai 4 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</i></p> <p>-----</p>
<p style="text-align: center;">12 § <i>Hallintolainkäyttölain soveltaminen</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.</p> <p>Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37, 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <p>Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.</p>	<p style="text-align: center;">12 § <i>Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>(2. mom kumotaan)</p> <p>Kustannukset, jotka <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 luvun 21 ja 22 §:n</i> mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.</p>

<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>	<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun</i> säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---	---

8 a §. *Puheenjohtajan ratkaistavat asiat.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

12 §. *Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen.* Pykälän *1 momentti* vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Suullista käsittelyä koskevien hallintolainkäyttölain säännösten soveltamista koskeva *2 momentti* kumottaisiin tarpeettomana. Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Kustannusten korvaamiseen sovelletaan *3 momentin* mukaan hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:ä. Viittaukset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan uutta lainsäädäntöä.

Pykälän *4 momentin* viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

työttömyysturvalain 12 a luvun 3 a ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvun 3 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 5 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 a §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1320/2010 sekä 5 §:n 1 ja 2 momentti laissa 806/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>12 a luku</i> <i>3 a §</i> <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>12 a luku</i> <i>3 a §</i> <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p>
<p>Sen estämättä, mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p>	<p>Sen estämättä, mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p>
<p>2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</p>	<p>2) oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 3 §:n 3 momentin tai 4 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</p>
<p style="text-align: center;"><i>5 §</i> <i>Asian käsittely</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>5 §</i> <i>Asian käsittely</i></p>
<p>Asian käsittelyyn työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei lailla erikseen toisin säädetä.</p>	<p>Asian käsittelyyn työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia, jollei lailla erikseen toisin säädetä.</p>
<p><i>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.</i> <i>Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37, 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</i> Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>	<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p>

	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
--	---

12 a luku

3 a §. Puheenjohtajan ratkaistavat asiat. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

5 §. Asian käsittely. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin tarpeettomina viittaukset suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskeviin hallintolainkäyttölain säännöksiin. Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a–39 g ja 40–50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Momentin viimeisen virkkeen viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1080/2012) 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 808/2015, sekä

muutetaan 10 §:n 1 momentin 2 kohta ja 12 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 1 ja 3 momentti laissa 808/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">10 § <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Päätoiminen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;">10 § <i>Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Päätoiminen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 3 §:n 3 momentin tai 4 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</i></p> <p>-----</p>
<p style="text-align: center;">12 § <i>Hallintolainkäyttölain soveltaminen</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.</p> <p>Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37, 39, 39 a—39 g ja 40—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. <i>Päätöksen poistamista koskevaan menettelyyn sovelletaan muuten, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään</i></p>	<p style="text-align: center;">12 § <i>Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>(2. mom kumotaan)</p> <p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</i></p>

valituksesta.	<p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
---------------	---

10 §. *Puheenjohtajan ratkaistavat asiat.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

12 §. *Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Suullista käsittelyä koskevien hallintolainkäyttölain säännösten soveltamista koskeva 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a-39 g ja 40-50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 10 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1316/2010) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 804/2015, sekä *muutetaan* 10 §:n 1 momentin 2 kohta ja 14 §:n 1, 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä ovat, 14 §:n 1, 3 ja 4 momentti laissa 804/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>10 § Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;"><i>10 § Puheenjohtajan ratkaistavat asiat</i></p> <p>Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee esittelystä asiat, joissa on kysymys:</p> <p>-----</p> <p>2) <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 8 luvun 3 §:n 3 momentin tai 4 §:n 3 momentin mukaisesta valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättämisestä;</i></p> <p>-----</p>
<p style="text-align: center;"><i>14 § Asian käsittely</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.</p> <p>Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <p>Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.</p>	<p style="text-align: center;"><i>14 § Asian käsittely</i></p> <p>Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>, jollei erikseen toisin säädetä.</p> <p>(2. mom kumotaan)</p> <p>Kustannukset, jotka <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 luvun 21 ja 22 §:n</i> mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.</p>

<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p> <p>-----</p>	<p>Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei noudateta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.</p> <p>-----</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>
--	---

8 a §. *Puheenjohtajan ratkaistavat asiat.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

14 §. *Asian käsittely.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Suullista käsittelyä koskevien hallintolainkäyttölain säännösten soveltamista koskeva 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Nykyisin hallintolainkäyttölain 2 §:ssä säädetään, että lain 37 - 39, 39 a-39 g ja 40-50 §:ää sovelletaan ainoastaan tuomioistuimessa. Tästä syystä muutoksenhakulautakunnista annetuissa laeissa on säädetty erikseen näiden suullista käsittelyä ja asian selvittämistä koskevien säännösten soveltamisesta hallintolainkäyttöasian käsittelyssä lautakunnassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ei sisältyisi vastaavaa soveltamisalan rajoitusta. Uuden lain säännöksiä sovellettaisiin lain 1 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti myös valitusasioita käsittelemään perustetussa lautakunnassa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Kustannusten korvaamiseen sovelletaan 3 momentin mukaan hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:ä. Viittaukset ehdotetaan muutettaviksi koskemaan uutta lainsäädäntöä.

Pykälän 4 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

palkkaturvalain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan palkkaturvalain (866/1998) 26 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 2 momentti laissa 1093/2006 ja 26 §:n 3 momentti laissa 138/2003, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">26 § <i>Hallintovalitus</i></p>	<p style="text-align: center;">26 § <i>Hallintovalitus</i></p>
<p>Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Päätöksen tiedoksisaantia koskee, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta.</p> <p>Ylimääräisestä muutoksenhausta palkkaturvasiassa annettuun 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain 11 luvussa säädetään.</p>	<p>Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään. <i>Päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona.</i></p> <p><i>Ylimääräiseen muutoksenhakuun 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta palkkaturvapäätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvussa säädetään.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

26 §. *Hallintovalitus.* Pykälän 2 momentin viittaus hallintolakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa säännöstä.

Yleissäännökset hallintotuomioistuimen päätöksen tiedoksiannosta olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetäisiin sen 1 ja 4 §:ssä. Saman luvun 5 §:n mukaan tiedoksiantoon sovellettaisiin muutoin, mitä siitä hallintolaissa säädetään.

Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

merimiesten palkkaturvalain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 24 §:n 2 ja 3 momentit, sellaisina kuin ne ovat, 24 §:n 2 momentti laissa 1094/2006 ja 24 §:n 3 momentti laissa 139/2003, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>24 § <i>Hallintovalitus</i></p>	<p>24 § <i>Hallintovalitus</i></p>
<p>Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksen tiedoksisaantia koskee, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta.</p> <p>Ylimääräisestä muutoksenhausta palkkaturvasiassa annettuun 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain 11 luvussa säädetään.</p>	<p>Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään. <i>Päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona.</i></p> <p><i>Ylimääräiseen muutoksenhakuun 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta palkkaturvapäätöksestä sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 luvussa säädetään.</i></p> <p style="text-align: right;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

24 §. Hallintovalitus. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa säännöstä.

Yleissäännökset hallintotuomioistuimen päätöksen tiedoksiannosta olisivat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetäisiin sen 1 ja 4 §:ssä. Saman luvun 5 §:n mukaan tiedoksiantoon sovellettaisiin muutoin, mitä siitä hallintolaissa säädetään.

Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 11 lukuun muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 lukua. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 117 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (1398/2016) 117 §:n 2 momentti, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>117 § Valitusosoitus ja oikaisuohje</p>	<p>117 § Valitusosoitus ja oikaisuohje</p>
<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä niistä valituksen osalta hallintolainkäyttölain (586/1996) 3 luvussa ja oikaisuohjeen osalta hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään.</p>	<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä <i>hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään valitusosoituksesta ja oikaisuvaatimusohjeesta.</i></p>
	<p>————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

117 §. *Valitusosoitus ja oikaisuohje.* Momentin viittaus hallintolainkäyttölain 3 lukuun poistettaisiin tarpeettomana. Pykälässä ei ole kyse hallintotuomioistuimen vaan hankintayksikön päätökseen liitettävästä valitusosoituksesta. Hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään sekä oikaisuvaatimusohjeen että valitusosoituksen sisällöstä.

Laki

julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 126 §:n 2 momentti, 149 §:n 2 ja 3 momentti, 162 §:n 1 momentti, 163–165 § ja 167 §:n 1 momentti, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">126 § <i>Valitusosoitus ja oikaisuohje</i></p> <hr/>	<p style="text-align: center;">126 § <i>Valitusosoitus ja oikaisuohje</i></p> <hr/>
<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä niistä valituksen osalta hallintolainkäyttölain (586/1996) 3 luvussa ja oikaisuohjeen osalta hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään.</p>	<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä <i>hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään valitusosoituksesta ja oikaisuvaatimusohjeesta.</i></p>
<p style="text-align: center;">149 § <i>Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen</i></p> <hr/>	<p style="text-align: center;">149 § <i>Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen</i></p> <hr/>
<p>Hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.</p>	<p>Hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa lain (/) 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa</i> säädetään.</p>
<p>Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuutta ratkaistaessa hankintayksikköön sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään viranomaisesta tai muusta julkisesta osapuolesta. Jos hankintayksikkö ei ole viranomainen tai oikeushenkilö, vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva velvoite voidaan kohdistaa tällaiseen hankintayksikköön osallistuvaan tai kuuluvaan viranomaiseen tai oikeushenkilöön. Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite voidaan kohdistaa tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta</p>	<p>Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuutta ratkaistaessa hankintayksikköön sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa</i> säädetään viranomaisesta tai muusta julkisesta osapuolesta. Jos hankintayksikkö ei ole viranomainen tai oikeushenkilö, vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva velvoite voidaan kohdistaa tällaiseen hankintayksikköön osallistuvaan tai kuuluvaan viranomaiseen tai oikeushenkilöön. Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite voidaan kohdistaa tällaiseen</p>

<p>toimineeseen hankintayksikköön.</p> <p style="text-align: center;"><i>162 § Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto</i></p> <p>Markkinaoikeuden päätös valitusosoituksineen annetaan tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön.</p> <p style="text-align: center;"><i>162 § Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto</i></p> <p><i>Markkinaoikeuden päätös annetaan tiedoksi todisteellisesti. Tiedoksiannosta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa.</i></p>
<p style="text-align: center;"><i>163 § Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto</i></p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä hallintolainkäyttölain nojalla.</p>	<p style="text-align: center;"><i>163 § Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto</i></p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.</p>
<p style="text-align: center;"><i>164 § Muutoksenhaku Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen</i></p> <p>Kilpailu- ja kuluttajaviraston 140 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun toimenpidepyynnön johdosta tehtyyn ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.</p>	<p style="text-align: center;"><i>164 § Muutoksenhaku Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen</i></p> <p>Kilpailu- ja kuluttajaviraston 140 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Muuhun toimenpidepyynnön johdosta tehtyyn ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.</p>
<p style="text-align: center;"><i>165 § Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen</i></p> <p>Markkinaoikeuden 151 §:n 1 momentissa sekä 154 §:n 1–5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin hallintolainkäyttölakia. Markkinaoikeuden 154 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p style="text-align: center;"><i>165 § Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen</i></p> <p>Markkinaoikeuden 151 §:n 1 momentissa sekä 154 §:n 1–5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia. Markkinaoikeuden 154 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.</p>

<p>167 § Täydentävät säännökset</p> <p>Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, valitukseen ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston esitykseen sovelletaan hallintolainkäyttölakia.</p> <p>-----</p>	<p>167 § Täydentävät säännökset</p> <p>Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, valitukseen ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston esitykseen sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i>.</p> <p>-----</p> <p style="text-align: right;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>
---	---

126 §. *Valitusosoitus ja oikaisuohje.* Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 3 lukuun poistettaisiin tarpeettomana. Pykälässä on kyse ainoastaan hankintayksikön eikä hallintotuomioistuimen päätökseen liitettävästä valitusosoituksesta. Voimassa olevassa hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään sekä oikaisuvaatimusohjeen että valitusosoituksen sisällöstä, joten lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ei olisi tarpeen viitata.

149 §. *Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentin mukaan oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen hankinta-asiassa sovelletaan nykyisin hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momenttia. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 ja 2 §:ää, joissa säädettäisiin oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuudesta. Korvausvelvollisuus ei laajenisi nykyisestä.

162 §. *Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

163 §. *Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

164 §. *Muutoksenhaku Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

165 §. *Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

167 §. *Täydentävät säännökset.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 76 §:n 2 momentti, 85 §, 91 §:n 2 ja 3 momentti, 103 §:n 1 momentti, 104 §, 105 §:n 1 momentti ja 106 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 106 §:n 1 momentti laissa 132/2013, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">76 § <i>Valitusosoitus ja oikaisuohje</i></p>	<p style="text-align: center;">76 § <i>Valitusosoitus ja oikaisuohje</i></p>
<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä niistä valituksen osalta hallintolainkäyttölain (586/1996) 3 luvussa ja oikaisuohjeen osalta hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään.</p>	<p>Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään valitusosoituksesta ja oikaisuvaatimusohjeesta.</p>
<p style="text-align: center;">85 § <i>Hankintaoikaisun soveltaminen muihin hankintoihin</i></p>	<p style="text-align: center;">85 § <i>Hankintaoikaisun soveltaminen muihin hankintoihin</i></p>
<p>Hankintaoikaisua sovelletaan myös sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseen, johon ei 6 §:n 2 momentin, 7, 8 tai 13 §:n nojalla sovelleta tätä lakia. Tällaisen hankintaoikaisun johdosta tehtävään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta eikä hallintolainkäyttölain tai kuntalain (365/1995) nojalla.</p>	<p>Hankintaoikaisua sovelletaan myös sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseen, johon ei 6 §:n 2 momentin, 7, 8 tai 13 §:n nojalla sovelleta tätä lakia. Tällaisen hankintaoikaisun johdosta tehtävään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta eikä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/)</i> tai kuntalain (410/2015) nojalla.</p>
<p style="text-align: center;">91 § <i>Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen</i></p>	<p style="text-align: center;">91 § <i>Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen</i></p>
<p>Hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.</p>	<p>Hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa</i> säädetään.</p>
<p>Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuutta ratkaistaessa</p>	<p>Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuutta ratkaistaessa</p>

<p>hankintayksikköön sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään viranomaisesta tai muusta julkisesta osapuolesta. Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite voidaan kohdistaa tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön.</p> <p style="text-align: center;"><i>103 §</i> <i>Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto</i></p> <p>Markkinaoikeuden päätös valitusosoituksineen annetaan tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p style="text-align: center;"><i>104 §</i> <i>Muutoksenhakukielto</i></p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.</p> <p>Hankinnassa, joka on 6 §:n 2 momentin, 7, 8 tai 13 §:n nojalla poissuljettu tämän lain soveltamisalasta, tehtyyn päätökseen tai ratkaisuun ei saa hakea muutosta hallintolainkäyttölain tai kuntalain nojalla. Alihankkija ei myöskään saa hakea muutosta hallintolainkäyttölain tai kuntalain nojalla hankintayksikön tekemään alihankintaa koskevaan päätökseen tai toimenpiteeseen.</p> <p style="text-align: center;"><i>105 §</i> <i>Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen</i></p> <p>Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>hankintayksikköön sovelletaan, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa</i> säädetään viranomaisesta tai muusta julkisesta osapuolesta. Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite voidaan kohdistaa tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön.</p> <p style="text-align: center;"><i>103 §</i> <i>Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto</i></p> <p><i>Markkinaoikeuden päätös annetaan tiedoksi todisteellisesti. Tiedoksiannosta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa.</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p style="text-align: center;"><i>104 §</i> <i>Muutoksenhakukielto</i></p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> nojalla.</p> <p>Hankinnassa, joka on 6 §:n 2 momentin, 7, 8 tai 13 §:n nojalla poissuljettu tämän lain soveltamisalasta, tehtyyn päätökseen tai ratkaisuun ei saa hakea muutosta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> tai kuntalain nojalla. Alihankkija ei myöskään saa hakea muutosta <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain</i> tai kuntalain nojalla hankintayksikön tekemään alihankintaa koskevaan päätökseen tai toimenpiteeseen.</p> <p style="text-align: center;"><i>105 §</i> <i>Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen</i></p> <p>Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
---	--

<p>106 § Täydentävät säännökset</p> <p>Valitukseen sovelletaan muutoin hallintolainkäyttölakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p>	<p>106 § Täydentävät säännökset</p> <p>Valitukseen sovelletaan muutoin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p> <p style="text-align: center;">—————</p> <p>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>
---	--

76 §. *Valitusosoitus ja oikaisuohje.* Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 3 lukuun poistettaisiin tarpeettomana. Pykälässä on kyse ainoastaan hankintayksikön eikä hallintotuomioistuimen päätökseen liitettävästä valitusosoituksesta. Voimassa olevassa hallintolain (434/2003) 7 luvussa säädetään sekä oikaisuvaatimusohjeesta että valitusosoituksesta, joten lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ei olisi tarpeen viitata.

85 §. *Hankintaoikaisun soveltaminen muihin oikaisuihin.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

91 §. *Hankintayksikkö vastapuolena ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen.* Pykälän 2 ja 3 momentissa viitataan nykyisin hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momenttiin. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia, joissa säädettäisiin oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

103 §. *Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto.* Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

104 §. *Muutoksenhakukielto.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

105 §. *Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

106 §. *Täydentävät säännökset.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

sosiaalisista yrityksistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaalisista yrityksistä annetun lain (1351/2003) 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">9 § <i>Rekisterimerkintää koskevat päätökset</i></p> <hr/> <p>Asianomainen saa hakea rekisteröinnin epäämistä ja rekisteristä poistamista koskevaan päätökseen muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Työministeriön päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu tai valitusviranomaisen hallintolainkäyttölain 32 §:n nojalla toisin määrää.</p>	<p style="text-align: center;">9 § <i>Rekisterimerkintää koskevat päätökset</i></p> <hr/> <p>Asianomainen saa hakea rekisteröinnin epäämistä ja rekisteristä poistamista koskevaan päätökseen muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Työ- ja elinkeinoministeriön päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu tai hallintotuomioistuimien oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 luvun 2 §:n nojalla toisin määrää.</p> <p style="text-align: right;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

9 §. *Rekisterimerkintää koskevat päätökset.* Pykälässä viitataan nykyisin hallintolainkäyttölakiin. Viittaukset ehdotetaan muutettavaksi koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia sekä lain 14 luvun 2 §:ää, jossa säädettäisiin täytäntöönpanomääräyksen antamisesta.

Lisäksi pykälän sanamuotoja tarkistettaisiin. Pykälässä tarkoitetun ministeriön nimenä on nykyisin työ- ja elinkeinoministeriö. Valitusviranomaisen käsite muutettaisiin vastaamaan ehdotetussa laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa käytettävää käsitettä hallintotuomioistuin.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 momentti, 190 §:n 1–3 momentti, 190 a §, 203 §:n 3 momentti ja 204 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 190 §:n 1 momentti laissa 516/2008, 190 §:n 2 momentti laissa 1214/2013, 190 §:n 3 momentti laissa 646/2016 ja 190 a § laissa 132/2016, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">4 § <i>Suhde muihin lakeihin</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia (434/2003), jollei laissa erikseen toisin säädetä. Tässä laissa tarkoitettujen muutoksenhakuasioiden osalta noudatetaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei laissa erikseen toisin säädetä.</p>	<p style="text-align: center;">4 § <i>Suhde muihin lakeihin</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia (434/2003), jollei laissa erikseen toisin säädetä. Tässä laissa tarkoitettujen muutoksenhakuasioiden osalta noudatetaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia</i> (/), jollei laissa erikseen toisin säädetä.</p>
<p style="text-align: center;">8 § <i>Henkilökohtainen läsnäolo sekä asiamiehen ja avustajan käyttö</i></p>	<p style="text-align: center;">8 § <i>Henkilökohtainen läsnäolo sekä asiamiehen ja avustajan käyttö</i></p>
<p>Tämän lain mukaisen muutoksenhakuasian vireillepanossa tai käsittelyssä asianosainen saa käyttää avustajaa tai asiamiestä. Ulkomaalainen voidaan velvoittaa saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Tämän lain mukaisen muutoksenhakuasian vireillepanossa tai käsittelyssä asianosainen saa käyttää avustajaa tai asiamiestä. Ulkomaalainen voidaan velvoittaa saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p style="text-align: center;">190 § <i>Valitus</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettuun Maahanmuuttoviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston, Suomen edustuston ja opetusministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p>Rajatarkastusviranomaisen, poliisin tai</p>	<p style="text-align: center;">190 § <i>Valitus</i></p> <p>Tässä laissa tarkoitettuun Maahanmuuttoviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston, Suomen edustuston ja opetusministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p>Rajatarkastusviranomaisen, poliisin tai</p>

<p>Maahanmuuttoviraston Schengenin rajasäännösten perusteella tekemään päätökseen pääsyn epäämisestä saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p>Poiketen siitä, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään, valitus on tehtävä 21 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos kyse on turvapaikkamenettelyssä tehdystä Maahanmuuttoviraston päätöksestä kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa. Valitus on tehtävä mainitussa määräajassa myös, jos valituksenalaisella päätöksellä on samalla ratkaistu muulla perusteella haettu oleskelulupa ja päätetty maasta poistamisesta ja maahantulokiellosta.</p>	<p>Maahanmuuttoviraston Schengenin rajasäännösten perusteella tekemään päätökseen pääsyn epäämisestä saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p>Poiketen siitä, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään, valitus on tehtävä 21 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos kyse on turvapaikkamenettelyssä tehdystä Maahanmuuttoviraston päätöksestä kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa. Valitus on tehtävä mainitussa määräajassa myös, jos valituksenalaisella päätöksellä on samalla ratkaistu muulla perusteella haettu oleskelulupa ja päätetty maasta poistamisesta ja maahantulokiellosta.</p>
<p style="text-align: center;">190 a § <i>Muutoksenhaku viisumiasioissa</i></p>	<p style="text-align: center;">190 a § <i>Muutoksenhaku viisumiasioissa</i></p>
<p>Suomen edustuston viisumisäännösten nojalla tekemään viisumin epäämis- ja mitätöintipäätökseen sekä sellaiseen viisumin kumoamispäätökseen, jota ei ole tehty viisuminhaltijan pyynnöstä, saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä edustustolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään. Kun kyse on unionin kansalaisen tai häneen rinnastettavan perheenjäsentä koskevasta viisumin epäämis-, mitätöinti- tai kumoamispäätöksestä, johon sovelletaan 10 lukua, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Suomen edustuston viisumisäännösten nojalla tekemään viisumin epäämis- ja mitätöintipäätökseen sekä sellaiseen viisumin kumoamispäätökseen, jota ei ole tehty viisuminhaltijan pyynnöstä, saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä edustustolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään. Kun kyse on unionin kansalaisen tai häneen rinnastettavan perheenjäsentä koskevasta viisumin epäämis-, mitätöinti- tai kumoamispäätöksestä, johon sovelletaan 10 lukua, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p>Suomen edustuston oikaisuvaatimukseen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Suomen edustuston oikaisuvaatimukseen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p>Rajatarkastusviranomaisen, poliisin tai Maahanmuuttoviraston viisumisäännösten nojalla tekemään viisumin epäämis- ja mitätöintipäätökseen sekä sellaiseen viisumin kumoamispäätökseen, jota ei ole tehty viisuminhaltijan pyynnöstä, saa hakea muutosta</p>	<p>Rajatarkastusviranomaisen, poliisin tai Maahanmuuttoviraston viisumisäännösten nojalla tekemään viisumin epäämis- ja mitätöintipäätökseen sekä sellaiseen viisumin kumoamispäätökseen, jota ei ole tehty</p>

<p>valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p> <p style="text-align: center;">203 § <i>Tulkitseminen ja kääntäminen</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimen velvollisuudesta huolehtia tulkitsemisesta tai kääntämisestä säädetään hallintolainkäyttölaissa.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">204 § <i>Tiedoksiantotavat</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuinten päätösten tiedoksiantoon sovelletaan hallintolainkäyttölain 55 §:ää, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p> <hr/>	<p>viisuminhaltijan pyynnöstä, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">203 § <i>Tulkitseminen ja kääntäminen</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuimen velvollisuudesta huolehtia tulkitsemisesta tai kääntämisestä säädetään <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i>.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">204 § <i>Tiedoksiantotavat</i></p> <hr/> <p>Hallintotuomioistuinten päätösten tiedoksiantoon sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 lukua</i>, jollei tässä laissa toisin säädetä.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>
---	--

4 §. *Suhde muihin lakeihin.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

8 §. *Henkilökohtainen läsnäolo sekä asiamiehen ja avustajan käyttö.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

190 §. *Valitus.* Pykälän 1–3 momentissa viitataan hallintolainkäyttölakiin. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

190 a §. *Muutoksenhaku viisumiasioissa.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

203 §. *Tulkitseminen ja kääntäminen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

204 §. *Tiedoksiantotavat.* Pykälän 2 momentissa viitataan nykyisiin hallintolainkäyttölain 55 §:ään. Viittaus muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Hallintotuomioistuinten päätösten tiedoksiannosta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa.

Laki

kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 55 §:n 3 momentti, sekä *muutetaan* 4 §, 27 §:n 3 momentti, 41 §:n 1 momentti, 55 §:n 1 momentti sekä 56 § seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p>4 § <i>Suhde muihin lakeihin</i></p>	<p>4 § <i>Suhde muihin lakeihin</i></p>
<p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia (434/2003) ja muutoksenhakuasioissa hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei laissa erikseen toisin säädetä.</p>	<p>Tässä laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolakia (434/2003) ja muutoksenhakuasioissa <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (/)</i>, jollei laissa erikseen toisin säädetä.</p>
<p>27 § <i>Tulkitseminen ja kääntäminen</i></p>	<p>27 § <i>Tulkitseminen ja kääntäminen</i></p>
<p>Hallintotuomioistuimen velvollisuudesta huolehtia tulkimisesta ja kääntämisestä säädetään hallintolainkäyttölaissa.</p>	<p>Hallintotuomioistuimen velvollisuudesta huolehtia tulkimisesta ja kääntämisestä säädetään <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i>.</p>
<p>41 § <i>Edustajan tehtävät</i></p>	<p>41 § <i>Edustajan tehtävät</i></p>
<p>Edustaja käyttää huoltajalle kuuluvaa puhevaltaa lapsen henkilöä ja varallisuutta koskevissa asioissa sekä hoitaa lapsen varallisuutta siten kuin oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 1 ja 2 §:ssä, hallintolain 14 §:ssä, hallintolainkäyttölain 17 §:ssä ja 18 §:n 3 momentissa sekä holhustoimesta annetussa laissa (442/1999) säädetään. Ennen lapsen henkilöä tai varallisuutta koskevan päätöksen tekemistä lasta on kuultava tämän lain 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.</p>	<p>Edustaja käyttää huoltajalle kuuluvaa puhevaltaa lapsen henkilöä ja varallisuutta koskevissa asioissa sekä hoitaa lapsen varallisuutta siten kuin oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 1 ja 2 §:ssä, hallintolain 14 §:ssä, <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 5 luvun 2 §:ssä</i> sekä holhustoimesta annetussa laissa (442/1999) säädetään. Ennen lapsen henkilöä tai varallisuutta koskevan päätöksen tekemistä lasta on kuultava tämän lain 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.</p>
<p>55 § <i>Muutoksenhaku</i></p>	<p>55 § <i>Muutoksenhaku</i></p>
<p>Tässä laissa tarkoitettuun muuhun kuin</p>	<p>Tässä laissa tarkoitettuun muuhun kuin</p>

<p>käräjäoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>hallinto-oikeuteen</i> siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>käräjäoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p>
<p>Tässä laissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan, siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>(3. mom kumotaan)</p>
<p style="text-align: center;">56 § <i>Vastaanottopalvelusta perittävää maksua koskeva muutoksenhaku</i></p>	<p style="text-align: center;">56 § <i>Vastaanottopalvelusta perittävää maksua koskeva muutoksenhaku</i></p>
<p>Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä vastaanottokeskuksen johtajalta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.</p>	<p>Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä vastaanottokeskuksen johtajalta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.</p>
	<p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

4 §. *Suhde muihin lakeihin.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta yleisviittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

27 §. *Tulkitseminen ja kääntäminen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

41 §. *Edustajan tehtävät.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 17 §:ään ja 18 §:n 3 momenttiin muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 5 luvun 2 §:ää. Uuden pykälän 1 momentti vastaisi hallintolainkäyttölain 17 §:ää ja 2 momentti vastaisi 18 §:ää kokonaisuudessaan. Hallintolainkäyttölain 18 §:n 1 ja 2 momenttiin ei voimassa olevassa laissa viitata, mutta ne vastaavat oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 1 §:n 2 momenttia, joihin voimassa olevassa laissa viitataan. Uudet säännökset eivät siis toisi muutosta nykytilaan.

55 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan pääsääntönä olisi, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Uuden pääsäännön kanssa päällekkäinen 3 momentti voitaisiin kumota tarpeettomana.

56 §. *Vastaanottopalvelusta perittävää maksua koskeva muutoksenhaku.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 69 §:n 2 momentti, 70 §, 71 b §:n 1 momentti, 71 c §:n 2 ja 3 momentti ja 92 §, sellaisina kuin ne ovat, 69 §:n 2 momentti sekä 71 c §:n 2 ja 3 momentti laissa 875/2012, 70 § laissa 772/2016, 71 b §:n 1 momentti laissa 942/2015 ja 92 § laissa 1122/1996, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">69 § <i>Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön ja verovelvollisen kuuleminen valitusta käsiteltäessä</i></p>	<p style="text-align: center;">69 § <i>Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön ja verovelvollisen kuuleminen valitusta käsiteltäessä</i></p>
<p>Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p>	<p>Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p>
<p style="text-align: center;">70 § <i>Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i></p>	<p style="text-align: center;">70 § <i>Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen</i></p>
<p>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</p>	<p>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla <i>siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.</i></p>
<p style="text-align: center;">71 b § <i>Ennakkopäätösvalitusta koskevan luvan myöntämisen edellytykset</i></p>	<p style="text-align: center;">71 b § <i>Ennakkopäätösvalitusta koskevan luvan myöntämisen edellytykset</i></p>
<p>Korkein hallinto-oikeus voi myöntää luvan ennakkopäätösvalitukseen hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetyllä perusteella.</p>	<p>Korkein hallinto-oikeus voi myöntää luvan ennakkopäätösvalitukseen <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa</i> säädetyllä perusteella.</p>
<p style="text-align: center;">71 c § <i>Menettely ennakkopäätösvalitusta koskevassa lupa-asiassa</i></p>	<p style="text-align: center;">71 c § <i>Menettely ennakkopäätösvalitusta koskevassa lupa-asiassa</i></p>

<p>Verohallinnon on varattava toiselle osapuolelle tilaisuus suostumuksen antamiseen. Määräaika suostumuksen antamiselle on 30 päivää siitä, kun suostumusta koskeva kuulemiskirje on annettu osapuolelle tiedoksi. Suostumuksen saatuaan Verohallinto siirtää asian 30 päivän määräajan täytyttyä korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Asian siirrossa noudatetaan soveltuvin osin mitä hallintolainkäyttölain 29 §:n 1 momentissa säädetään. Verohallinnon on ilmoitettava siirrosta osapuolille ja tämän lain 66 §:ssä tarkoitetulle hallinto-oikeudelle. Suostumuksen antaja voi myös peruuttaa antamansa suostumuksen 30 päivän määräajan kuluessa Verohallintoon toimitetulla kirjallisella ilmoituksella.</p> <p>Jos ennakkopäätösvalitusta koskevaa lupahakemusta ei ole toimitettu Verohallintoon 1 momentissa säädettyssä ajassa tai jos osapuoli ei anna suostumusta tai peruuttaa suostumuksensa, Verohallinto siirtää asian hallinto-oikeudelle, joka käsittelee asian sille osoitettuna valituksena siten kuin 66–69 §:ssä säädetään. Asian siirrossa noudatetaan soveltuvin osin mitä hallintolainkäyttölain 29 §:n 1 momentissa säädetään. Ennakkopäätösvalitusta koskevan lupahakemuksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä erillistä päätöstä.</p>	<p>Verohallinnon on varattava toiselle osapuolelle tilaisuus suostumuksen antamiseen. Määräaika suostumuksen antamiselle on 30 päivää siitä, kun suostumusta koskeva kuulemiskirje on annettu osapuolelle tiedoksi. Suostumuksen saatuaan Verohallinto siirtää asian 30 päivän määräajan täytyttyä korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Asian siirrossa noudatetaan soveltuvin osin mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 3 luvun 7 §:n 1 momentissa</i> säädetään. Verohallinnon on ilmoitettava siirrosta osapuolille ja tämän lain 66 §:ssä tarkoitetulle hallinto-oikeudelle. Suostumuksen antaja voi myös peruuttaa antamansa suostumuksen 30 päivän määräajan kuluessa Verohallintoon toimitetulla kirjallisella ilmoituksella.</p> <p>Jos ennakkopäätösvalitusta koskevaa lupahakemusta ei ole toimitettu Verohallintoon 1 momentissa säädettyssä ajassa tai jos osapuoli ei anna suostumusta tai peruuttaa suostumuksensa, Verohallinto siirtää asian hallinto-oikeudelle, joka käsittelee asian sille osoitettuna valituksena siten kuin 66–69 §:ssä säädetään. Asian siirrossa noudatetaan soveltuvin osin mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 3 luvun 7 §:n 1 momentissa</i> säädetään. Ennakkopäätösvalitusta koskevan lupahakemuksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä erillistä päätöstä.</p>
<p style="text-align: center;">92 § <i>Oikeudenkäyntikulut</i></p> <p>Oikeudenkäyntikulujen korvaukseen sovelletaan hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 luvun säännöksiä.</p>	<p style="text-align: center;">92 § <i>Oikeudenkäyntikulut</i></p> <p>Oikeudenkäyntikulujen korvaukseen sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 10 luvun</i> säännöksiä.</p> <p style="text-align: right;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

69 §. *Veronsaajien oikeudenvallontayksikön ja verovelvollisen kuuleminen valitusta käsiteltäessä. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.*

70 §. *Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

71 b §. *Ennakkopäätösvalitusta koskevan luvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin 1 kohtaan muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Valituslupasäätelyyn liittyvästä ennakkopäätösperusteesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 12 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa.

71 c §. *Menettely ennakkopäätösvalitusta koskevassa lupa-asiassa.* Pykälän 2 ja 3 momentin viittaukset hallintolainkäyttölain 29 §:n 1 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian siirrosta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 3 luvun 7 §:n 1 momentissa.

92 §. *Oikeudenkäyntikulut.* Viittaus hallintolainkäyttölain 13 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvussa.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 66 ja 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 66 §:n 2 momenttia ja 72 §:ää, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
66 § <i>Kuuleminen valitusta käsiteltäessä</i>	66 § <i>Kuuleminen valitusta käsiteltäessä</i>
Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuimien voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvilvontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.	Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuimien voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvilvontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.
72 § <i>Oikeudenkäyntikulut</i>	72 § <i>Oikeudenkäyntikulut</i>
Oikeudenkäyntikulujen korvauksesta säädetään hallintolainkäyttölain 13 luvussa.	Oikeudenkäyntikulujen korvauksesta säädetään <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvussa</i> .
	————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i>

66 §. *Kuuleminen valitusta käsiteltäessä.* Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

72 §. *Oikeudenkäyntikulut.* Viittaus hallintolainkäyttölain 13 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvussa.

Laki

arvonlisäverolain 194 ja 207 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 194 §:n 2 momentti ja 207 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 877/2012, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
194 §	194 §
Hallinto-oikeuden on varattava valituksen ja lausunnon johdosta Veronsaajien oikeudenvallontayksikön tekemästä valituksesta verovelvolliselle ja verovelvollisen tekemästä valituksesta Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle tilaisuus vastineen antamiseen sekä tarvittaessa muutoksenhakijalle tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallinto-oikeus voi kuitenkin ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvallontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.	Hallinto-oikeuden on varattava valituksen ja lausunnon johdosta Veronsaajien oikeudenvallontayksikön tekemästä valituksesta verovelvolliselle ja verovelvollisen tekemästä valituksesta Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle tilaisuus vastineen antamiseen sekä tarvittaessa muutoksenhakijalle tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetun lain</i> (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallinto-oikeus voi kuitenkin ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvallontayksikköä, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.
207 §	207 §
Oikeudenkäyntikulujen korvaukseen sovelletaan hallintolainkäyttölain 13 luvun säännöksiä.	Oikeudenkäyntikulujen korvaukseen sovelletaan <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun</i> säännöksiä.
	<p>_____</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

194 §. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

207 §. Viittaus hallintolainkäyttölain 13 lukuun muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvussa.

47.

Laki

tullilain 92 ja 94 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (304/2016) 92 § ja 94 § seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">92 § <i>Valtion edunvalvojan kuulematta jättäminen</i></p> <p>Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallinto-oikeus voi ratkaista tullausta koskevasta päätöksestä tehdyn valituksen kuulematta valtion edunvalvojaa, jos veron määrä voi velallisen valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p> <p style="text-align: center;">94 § <i>Viittaussäännös</i></p> <p>Jollei tässä laissa tai muualla erikseen toisin säädetä, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään ja valituksen käsittelyyn, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p style="text-align: center;">92 § <i>Valtion edunvalvojan kuulematta jättäminen</i></p> <p>Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallinto-oikeus voi ratkaista tullausta koskevasta päätöksestä tehdyn valituksen kuulematta valtion edunvalvojaa, jos veron määrä voi velallisen valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p> <p style="text-align: center;">94 § <i>Viittaussäännös</i></p> <p>Jollei tässä laissa tai muualla erikseen toisin säädetä, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään ja valituksen käsittelyyn, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p style="text-align: center;">————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

92 §. *Valtion edunvalvojan kuulematta jättäminen.* Pykälän viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

94 §. *Viittaussäännös.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

48.

Laki

autoverolain 70 a ja 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan autoverolain (1482/1994) 70 a §:n 2 momentti ja 72 §, sellaisina kuin ne ovat, 70 a § laissa 1192/2016 ja 72 § laissa 889/2012, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<i>70 a §</i>	<i>70 a §</i>
Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta valtion oikeudenvalvojaa, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.	Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta valtion oikeudenvalvojaa, jos veron määrä voi verovelvollisen vaatimuksesta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.
<i>72 §</i>	<i>72 §</i>
Jos tässä laissa ei toisin säädetä, muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.	Jos tässä laissa ei toisin säädetä, muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.
	————— <i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i>

70 a §. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

72 §. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain 19 ja 23 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 19 §:n 2 momentti, 23 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 940/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;"><i>19 §</i> <i>Ennakkoratkaisu</i></p> <hr/> <p>Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaiissa (586/1996) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.</p> <p style="text-align: center;"><i>23 a §</i> <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <hr/> <p>Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p>	<p style="text-align: center;"><i>19 §</i> <i>Ennakkoratkaisu</i></p> <hr/> <p>Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.</p> <p style="text-align: center;"><i>23 a §</i> <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <hr/> <p>Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p> <p style="text-align: right;"><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

19 §. *Ennakkoratkaisu.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

23 a §. *Valitus hallinto-oikeuteen.* Pykälän viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

Laki

ajoneuvoverolain 48 ja 50 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 48 §:n 2 momentti, ja 50 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 937/2015, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p style="text-align: center;">48 § <i>Ennakkoratkaisu</i></p> <hr/> <p>Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiehellä.</p> <p style="text-align: center;">50 a § <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <hr/> <p>Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta valtion edunvalvojaa, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p>	<p style="text-align: center;">48 § <i>Ennakkoratkaisu</i></p> <hr/> <p>Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)</i> säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiehellä.</p> <p style="text-align: center;">50 a § <i>Valitus hallinto-oikeuteen</i></p> <hr/> <p>Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta valtion edunvalvojaa, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.</p> <p style="text-align: center;">Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</p>

48 §. Ennakkoratkaisu. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

50 a §. *Valitus hallinto-oikeuteen.* Pykälän viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006) 12 §:n 3 ja 6 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 3 momentti laissa 247/2008, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
<p align="center">12 § <i>Muutoksenhaku</i></p> <hr/> <p>Valitusta käsittelevän hallintotuomioistuimen tulee varata verovelvollisen tekemästä valituksesta Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvallontayksikköä, jos veronpalautuksen määrä voi verovelvollisen valituksen johdosta muuttua enintään 3 000 euroa.</p>	<p align="center">12 § <i>Muutoksenhaku</i></p> <hr/> <p>Valitusta käsittelevän hallintotuomioistuimen tulee varata verovelvollisen tekemästä valituksesta Veronsaajien oikeudenvallontayksikölle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Sen lisäksi, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (/) 6 luvun 10 §:n 2 momentissa</i> säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallintotuomioistuim voi ratkaista valituksen kuulematta Veronsaajien oikeudenvallontayksikköä, jos veronpalautuksen määrä voi verovelvollisen valituksen johdosta muuttua enintään 3 000 euroa.</p>
<p>Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.</p>	<p>Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa</i> säädetään.</p> <p align="right">_____</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p>

12 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momentin viittaus hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momenttiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa.

Pykälän 6 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia, mutta viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.